

SLUŽBENI VJESNIK
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE

Godina LXIII. (1.) 2012. broj 1.

Izdaje:
Biskupski ordinarijat u Poreču
Dobrilina 3, 52440 POREČ

Uredio:
Sergije Jelenić,
v. d. kancelar

tel.: +385 (052) 432 064
faks: +385 (052) 451 785
e-mail: biskupija-porec@pu.t-com.hr
Biskupija@ppb.hr

Na koricama:
Svetište Eufrazijane
i pročelje pulske katedrale

ISSN 1331 – 761X

KAZALO

Poruka biskupa za Uskrs	3
SVETA STOLICA	
Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mira 2012.	4
Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan bolesnika	9
Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2012.	12
Papa Benedikt XVI. Apostolsko pismo u obliku motu proprija kojom se proglašava Godina vjere <i>PORTA FIDEI</i>	15
Poruka pape Benedikta XVI. za 49. Svjetski dan molitve za zvanja	23
Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija	25
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
Dan posvećenog života	28
Poruka za XVII. Dan života <i>DIJETE JE OSOBA I DAR</i>	29
Poruka hrvatskih biskupa pred referendum o pristupanju Hrvatske Europskoj Uniji	30
Priopćenje sa sjednice Stalnog vijeća HBK-e	31
Priopćenje s Izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK	32
Redovno godišnje zajedničko zasjedanje BK BIH I HBK	33
Komisija <i>IUSTITIA ET PAX</i> HBK poziva vjernice i vjernike kao i sve građanke i građane dobre volje u Republici Hrvatskoj	35
Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u B i H	37
Najava Godine vjere (Iz Službenog vjesnika Riječke nadbiskupije)	38
Opće pastoralne smjernice za Godinu vjere	39
Mons. Marin Barišić, nadbiskup metropolit splitsko-makarski Suspendzija don Ivana Grubišića	40
Prijave mladih na SHKM Sisak 2012	41
NAŠA BISKUPIJA	
Svim svećenicima, redovnicima i redovnicama	42
Dan posvećenog života (2. 2.), Dan života (5. 2.)	45
Dan bolesnika (11. 2.) Blagdan sv. Josipa - Dan očeva 19.3	45
Korizmena hodočašća u katedrale, Veliki četvrtak	45
Veliki petak, Post i nemrs u 2012. godini	46
Otpuštanje kazne zbog pobačaja	46
Tečaj za župne animatore – suradnike	47
Imenovanja, razrješenja	47
Krizme u 2012. godini	48
Iz kronike nastupa naših biskupa	49
IN MEMORIAM Vlč. Ljubomir Bilić	51

SRETAN USKRS!

Nedjelja iza razapinjanja. Zora. Isusov grob je prazan. Uskrsnuo je! Živ je. I to zauvijek! I više kao živ ne može se naći među mrtvima, jer živi samo živima, a mrtvi mrtvima pripadaju. Zato i anđeo kod praznog groba kaže ženama da uzalud traže Živoga među mrtvima, jer ga nema.

Njegov je grob ostao prazan, ali se mnoštvo oko njega skupljalo i krštavalo, kao što to čini i danas, u ime Onoga koji je nekada tu ležao, ali sada je živ s njima, premda nevidljivo. I taj narod, to mnoštvo vjeruje u Njega i njegove riječi: "Ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta."

Slavimo Uskrs nakon Cvjetnice i Velikog petka. Isus je pobijedio zlo i smrt. Slavno je uskrsnuo, jer smrt nad njime ne može vladati. Najveći je to događaj u

povijesti čovječanstva. Isus je uskrsnuo da bismo i mi svi zajedno s njime uskrsnuli. Čovjek zbog svoga grijeha ne mora zdvajati. Isus nam je dao nadu, nudi nam mir i život vječni. Čovjeku je pokajati se, zatražiti pomirenje i svanut će zora uskrsnuća, jer Bog je čovjeka stvorio za život, a ne za smrt.

I zato svi oni koji vjerom prihvaćaju Isusovo uskrsnuće i sami tvore "Crkvu koja je bila, jest i mora biti uvijek poruka o onom što dolazi", jer na praznom grobu tj. na uskrsnuću rodila se i nada u budućnost.

*Krist je uskrsnuo! Uskrsnuo je doista!
Aleluja!*

*Neka s Njime uskrsne i nada naša!
Aleluja!*

*Sretan i blagoslovljen Uskrs svim
svećenicima, redovnicima, redovnicama, vjernicima
i svim ljudima dobre volje!*

Odgajati mlade za pravdu i mir

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan mira 2012.

1. Početak nove godine, Božjega dara čovjeku, poziva me uputiti svima, s velikim povjerenjem i ljubavlju, usrdnu čestitku da vrijeme koje je pred nama bude konkretno označeno pravdom i mirom.

S kojim stavom bismo trebali gledati na novu godinu? U Psalmu 130 nalazimo prelijepu sliku. Psalmist kaže da vjernik čeka Gospodina "više no zoru straža noćna" (r. 6), čeka ga s čvrstom nadom, jer zna da će donijeti svjetlo, milosrđe, spasenje. To se očekivanje rađa iz iskustva Izabranog naroda, koji shvaća da ga Bog uči promatrati svijet u njegovoj istinitosti i da ne dopušta da ga svladaju nevolje. Pozivam vas gledati na 2012. godinu s tim stavom povjerenja. Istina je da se u godini koja se primiče svom kraju povećao osjećaj beznađa zbog krize koja zahvaća društvo, svijet rada i ekonomiju; korijeni te krize su prije svega kulturni i antropološki. Čini se malne da se neki tamni veo nadvio nad naše vrijeme i ne dopušta nam jasno vidjeti dnevno svjetlo.

Ipak, u toj tami čovjekovo srce ne prestaje čekati zoru o kojoj govori psalmist. To je očekivanje posebno snažno i vidljivo kod mladih i zato se u svojem razmišljanju okrećem njima promatrajući doprinos koji mogu i moraju dati društvu. Želim zato svoju poruku za 45. Svjetski dan mira posvetiti temi odgoja: "Odgajati mlade za pravdu i mir", u uvjerenju da oni, svojom poletnošću i svojim idealizmom, mogu pružiti novu nadu svijetu.

Moja se poruka obraća također roditeljima, obiteljima, svim odgojnim i obrazovnim sastavnicama, kao i svima onima koji su odgovorni za razna područja religijskog, društvenog, političkog, ekonomskog, kulturnog života kao i za medije. Biti pozoran prema mladima i njihovim brigama, saslušati ih i cijeliti, nije samo nešto što je pre-

poručljivo; to je primarna dužnost čitavog društva, ako se želi izgrađivati budućnost pravde i mira.

Riječ je o tome da se mladima poruči da cijene pozitivnu vrijednost života te se tako u njima probudi želju da svoje živote utroše u služenju dobru. To je zadaća u kojoj moramo svi dati svoj osobni obol.

Brige koju su mnogi mladi diljem svijeta izrazili u posljednje vrijeme pokazuju njihovu želju da sa čvrstom nadom gledaju u budućnost. U sadašnjem trenutku zaokupljaju ih mnoge brige i strahovi: žele steći naobrazbu koja će ih ozbiljnije pripremiti da se nose sa stvarnošću u kojoj žive; uviđaju koliko je teško zasnovati obitelj i pronaći stalno radno mjesto; pitaju se mogu li dati stvarni doprinos svijetu politike, kulture i ekonomije kako bi izgrađivali društvo koje će imati ljudskije i solidarnije lice.

Važno je da se tim vrenjima i tome idealizmu posveti dužna pozornost na svim razinama društva. Crkva u mlade gleda s nadom, ima povjerenje u njih i potiče ih da traže istinu, da brane opće dobro, da budu otvoreni svijetu koji ih okružuje i da budu kadri vidjeti "nove događaje" (Iz 42,9; 48,6)!

Odgojitelji

2. Odgoj je najzanimljivija i ujedno najteža pustolovina u životu. Odgajati – izraz koji dolazi od latinskog educere – znači izvesti mlade iz njih samih i uvesti ih u stvarnost, prema punini koja pomaže osobi rasti. Taj se proces jača susretom dviju sloboda: slobode odrasle osobe i slobode mladog čovjeka. To iziskuje i odgovornost učenika, koji mora biti otvoren i dopustiti da ga se vodi u upoznavanju stvarnosti, i odgovornost odgojitelja, koji mora biti spreman darovati samog sebe. Zato su više no ikad

potrebni istinski svjedoci, a ne puki razdjelitelji pravilâ i informacijâ, svjedoci koji će znati vidjeti dalje od drugih, jer imaju šire poglede na život. Svjedok je onaj koji prednjači u življenju puta kojeg predlaže.

Koja su to mjesta gdje sazrijeva pravi odgoj za mir i pravdu? To je nadasve obitelj, jer su roditelji prvi odgojitelji. Obitelj je izvorna stanica društva. "U obitelji se djeca uče ljudskim i kršćanskim vrijednostima koje omogućuju konstruktivan i miran suživot. U obiteljima se uče međugeneracijskoj solidarnosti, poštivanju pravila, opraštanju i prihvaćanju drugoga" (1). Ona je prva škola gdje odgajamo za pravdu i mir.

Živimo u svijetu u kojem su obitelji, kao i sam život, neprestano izložene prijetnji i, nerijetko, racjepkane. Radni uvjeti koji se često teško mogu uskladiti s obiteljskim zadaćama, brige za budućnost, ubrzani ritmovi života, česta seljenja da bi se osigurao pristojan život ili čak puko preživljavanje – sve to silno otežava mogućnost da se djeci zajamči jedno od najdragocjenijih dobara: prisutnost roditelja. Ta prisutnost omogućuje sve dublje zajedništvo i prenošenje iskustava i uvjerenjâ koja se stječu godina, a koja se samo zajedno provedenim vremenom mogu prenijeti na mlade. Roditeljima želim da ne klonu duhom! Neka primjerom svoga života potiču djecu da svoju nadu stavljaju nadasve u Boga, koji je izvor istinske pravednosti i mira.

Želim također uputiti svoju riječ odgovornima za odgojno-obrazovne institucije: neka s velikim osjećajem odgovornosti budno paze da se dostojanstvo svake osobe uvijek poštuje i cijeni. Neka se pobrinu da svaki mladi čovjek otkrije vlastiti poziv i pomažu mladima da darovi koje im je Bog udijelio donesu svoj plod. Neka zajamče obiteljima da će njihovoj djeci uvijek biti osiguran odgoj koji se neće biti u opreci s njihovom savješću i vjerskim načelima.

Neka sve obrazovne sredine budu mjesta otvorenosti za nadnaravno i za druge, mjesto dijaloga, povezanosti i pažljivog slušanja, u kojem se mladi čovjek osjeća poštovanim zbog vlastitih sposobnosti i duhovnih bogatstava i gdje može naučiti cijeniti braću. Neka se ondje nauči iskusiti radost koju donosi svakodnevno činjenje djela ljubavi i suosjećajnost prema bližnjemu i djelatno sudjelovanje u izgrađivanju društva koje će biti humanije i u kojem će biti više bratstva.

Obraćam se zatim političarima od kojih tražim da konkretno pomažu obitelji i odgojne ustanove u izvršavanju njihovih odgojnih prava i dužnosti. Ne smije nikada uzmanjkati prikladne potpore majčinstvu i očinstvu. Neka se pobrinu da se nikome ne niječe pristup obrazovanju i neka obiteljima omoguće da mogu slobodno birati odgojno-obrazovne strukture koje su prikladnije za dobro njihove djece. Neka se političari zalažu za ponovno ujedinjavanje obitelji koje su razdvojene zbog priskrbljivanja sredstava potrebnih za život. Neka mladima pružaju pozitivnu sliku o politici, kao pravom služenju na dobro svih.

Moram, nadalje, pozvati svijet medija da dadne svoj doprinos odgoju. U današnjem društvu sredstva masovne komunikacije imaju jedinstvenu ulogu: ona ne samo da informiraju, već također oblikuju duh svojih korisnika te stoga mogu dati značajan doprinos odgoju i obrazovanju mladih. Važno je imati na umu kako između obrazovanja i komunikacije postoji tijesna veza: obrazovanje se naime ostvaruje uz pomoć komunikacije, koja utječe, na pozitivan ili negativan način, na oblikovanje osobe.

I mladi moraju imati hrabrosti da prije svega oni prvi žive ono što traže od onih koji su u njihovu okruženju. Na njima leži velika odgovornost: neka smognu hrabrosti da se svojom slobodom koriste dobro i savjesno. I oni sami su odgovorni za vlastiti odgoj i obrazovanje za pravdu i mir!

Odgajati za istinu i slobodu

3. Sveti se Augustin pitao: "Quid enim fortius desiderat anima quam veritatem? – Što čovjek snažnije želi od istine?" (2). Hoće li neko društvo imati humano lice velikim dijelom ovisi o tome pridonosi li obrazovanje očuvanju tog neuništivog zah-tjeva. Obrazovanje je, naime, povezano s cjelovitim oblikovanjem osobe, uključujući i njezin moralni i duhovni vidik, i usredotočeno je na čovjekov krajnji cilj i dobro društva kojem pripada. Zato, da bi se čovjeka odgojilo za istinu treba prije svega znati tko je osoba, poznavati njezinu narav. Promatrajući stvarnost koja ga okružuje, psalmist ovako razmišlja: "Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih učvrsti - pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohodiš?" (Ps 8, 4-5). To je temeljno pitanje koje si moramo postaviti: tko je čovjek? Čovjek je biće koje nosi u srcu žeđ za beskonačnim, žeđ za istinom – i to ne djelomičnom istinom, već onom koja je kadra rasvijetliti smisao života – zato što je stvoren na Božju sliku i priliku. Prepoznati sa zahvalnošću da je život neprocjenjivi dar vodi do otkrivanja dubokog i nepovredivog dostojanstva svake osobe. Zato je prvi korak u odgoju naučiti prepoznavati Stvoriteljevu sliku u čovjeku i, samim tim, gajiti duboko poštivanje prema svakom ljudskom biću i pomagati drugima da žive životom koji je u skladu s tim uzvišenim dostojanstvom. Ne smije se zaboraviti da se "autentični ljudski razvoj tiče cijele osobe u svim njezinim dimenzijama" (3), uključujući i transcendenu, te da se ne smije žrtvovati osobu zbog postizanja nekog dobra, bilo ono ekonomsko ili društveno, individualno ili kolektivno.

Samo u odnosu s Bogom čovjek shvaća također značenje vlastite slobode. A pred odgojiteljima se postavlja zadaća oblikovati istinsku slobodu. To nije odsutnost ograničenja ili vladavina slobodne volje, nije apsolutizam onoga "ja". Čovjek koji vjeruje da je apsolutan, da ne ovisi ni o kome i ni o čemu, da može činiti što mu volja, na kraju

protuslovi istini o vlastitom biću i gubi svoju slobodu. Čovjek je, međutim, biće odnosa, koji živi u jednom odnosu s drugima i, prije svega, s Bogom. Istinska sloboda se nikada ne može postići udaljavanjem od Boga. Sloboda je dragocjena, ali ujedno i krhka vrijednost; može biti pogrešno shvaćena i zloupotrijebljena. "Osobito podmuklu prepreku odgojnoj zadaći danas predstavlja masovna prisutnost, u našem društvu i kulturi, onog relativizma koji, budući da ne priznaje ništa kao definitivno, ostavlja kao posljednje mjerilo vlastito 'ja' s njegovim htijenjima i pod krinkom slobode postaje za svakog tamnica, jer odvaja ljude jedne od drugih te na kraju svaki od njih biva zatvoren u vlastito 'ja'. U takvom relativističkom obzoru, stoga, pravi odgoj nije moguć: bez svjetla istine prije ili kasnije svaki je čovjek naime osuđen sumnjati u dobrotu samoga života i odnosa od kojih je satkan, u vrijednost svojega zauzimanja da nešto zajedno gradi s drugima" (4).

Da bi ostvario svoju slobodu, čovjek mora dakle nadići relativistički obzor i spoznati istinu o samom sebi i istinu o dobru i zlu. U dubini savjesti čovjek otkriva jedan zakon kojeg si nije on dao, već kojeg mora slušati i čiji glas ga poziva da ljubi i čini dobro i kloni se zla, da preuzme odgovornost za učinjeno dobro i počinjeno zlo (5). Zbog toga je ostvarivanje slobode prisno povezano s naravnim moralnim zakonom, koji ima univerzalni karakter, izraz je dostojanstva svake osobe, udara temelje njegovim temeljnim pravima i dužnostima i dakle, u konačnici, oblikuje temelje pravednog i miroljubivog suživota među osobama.

Ispravno korištenje slobode dakle ima središnju važnost u promicanju pravednosti i mira, koji zahtijevaju poštivanje prema samima sebi i prema drugima, uključujući i one čiji način shvaćanja i života umnogome odudara od našega. Iz toga stava izviru sastavnice bez kojih mir i pravednost ostaju prazne riječi bez sadržaja: uzajamno povje-

renje, sposobnost uspostave konstruktivnog dijaloga, mogućnost opraštanja, koje bi uvijek htjeli primiti ali koje je teško drugome dati, uzajamna ljubav, suosjećanje prema najslabijima, kao i spremnost na žrtvu.

Odgajati za pravdu

4. U našem svijetu, u kojem je vrijednost osobe, njezina dostojanstva i njezinih prava, usprkos javno proklamiranim dobrim namjerama, ozbiljno ugrožena raširenom tendencijom isključivog pribjegavanja mjerilima korisnosti, zarade i posjedovanja, važno je ne odvajati pojam pravde od njezinih transcendentnih korijenâ. Pravda, naime, nije jednostavno plod ljudskog dogovora, jer ono što je pravedno nije izvorno određeno pozitivnim zakonom, već dubokim identitetom ljudskog bića. Samo cjeloviti pogled na čovjeka omogućuje nam da ne podlegnemo poimanju pravde kao nekog ugovora i dogovora i da smjestimo također nju unutar obzora solidarnosti i ljubavi (6).

Ne smijemo zanemariti činjenicu da su određene struje suvremene kulture, koje se oslanjaju na ekonomska racionalistička i individualistička načelâ, istrгла pojam pravde iz njezinih transcendentnih korijena, odvojivši je od ljubavi i solidarnosti: "Zemaljski grad' ne promiču samo odnosi pravâ i dužnostî, nego, još više i još preče, odnosi velikodušne besplatnosti, milosrđa i zajedništva. Sebedarna ljubav, čak i u ljudskim odnosima, uvijek očituje Božju ljubav, dajući teologalnu i spasenjsku vrijednost svakom zauzimanju oko pravednosti u svijetu" (7). "Blago gladnima i žednima pravednosti: oni će se nasititi!" (Mt 5, 6). Nasitit će se jer su gladni i žedni ispravnih odnosa s Bogom, sa samima sobom, sa svojom braćom i sestrama i sa čitavim stvorenim svijetom.

Odgajati za mir

5. "Mir nije tek odsutnost rata i ne može se svesti na osiguranje ravnoteže među suprotstavljenim silama. Mir se na zemlji ne može postići bez zaštite osobnih dobara, bez slobodne komunikacije među ljudima,

bez poštivanja dostojanstva osoba i naroda, bez postojano življenog bratstva" (8). Mir je plod pravde i učinak ljubavi. Mir je prije svega Božji dar. Mi kršćani vjerujemo da je Krist naš pravi mir: u njemu, u njegovom križu, Bog je pomirio sa sobom svijet i razorio razdvojnice koje su nas jedne od drugih dijelile (usp. Ef 2, 14-18); u njemu postoji samo jedna obitelj, pomirena u ljubavi.

Ali mir nije samo dar koji treba primiti, već je također zadatak kojeg treba ostvariti. Da bismo bili istinski mirotvorci, moramo se učiti suosjećanju, solidarnosti, suradnji, bratstvu, moramo biti aktivni u zajednici i budni u jačanju svijesti kod ljudi u svezi nacionalnih i međunarodnih pitanja i važnosti da se traže prikladni načini preraspodjele bogatstva, promicanja razvoja, suradnje u razvoju i rješavanju sukobâ. "Blago mirotvorcima: oni će se sinovima Božjim zvati!", kaže Isus u Govoru na gori (Mt 5, 9). Mir za sve je plod pravde za sve i nitko ne može izbjeći tu bitnu zadaću promicanja pravde, prema vlastitim poljima djelovanja i odgovornostima. Pozivam poglavito mlade, koji uvijek snažno streme idealima, da imaju strpljenja i upornosti u traženju pravde i mira, da gaje osjećaj za ono što je pravedno i istinito, i onda kada to može uključivati žrtvu i značiti da moraju ići protiv struje.

Uzdicići oči Bogu

6. Kada se nađemo pred teškim izazovom kročenja putom pravde i mira možemo biti u iskušenju da se, poput psalmiste, pitamo: "K brdima oči svoje uzdižem: odakle će mi doći pomoć?" (Ps 121, 1).

Svima, a poglavito mladima, želim snažno reći: "Svijet ne spašavaju ideologije, već samo okretanje Bogu živom, koji je naš stvoritelj, jamac naše slobode, jamac onoga što je doista dobro i istinito... okretati se bespridržajno Bogu koji je mjera onoga što je ispravno i istodobno je vječna ljubav. Što bi nas uopće i moglo spasiti ako ne lju-

bav?" (9) Ljubavi je mila istina, ona je snaga koja nas čini kadrima zalagati se za istinu, za pravdu, za mir, jer sve pokriva, sve vjeruje, svemu se nada, sve podnosi (usp. 1 Kor 13, 13)

Dragi mladi, vi ste dragocjeni dar za društvo. Ne dopustite da vas obuzme obeshrabenost kada naiđete na teškoće i ne prepustajte se lažnim rješenjima, koja se često predstavljaju kao najlakši put za svladavanje problemâ. Ne plašite se preuzeti obaveze, uhvatiti se u koštac s naporom i žrtvom, izabrati putove koji zahtijevaju vjernost i stalnost, poniznost i predanost. Živite s povjerenjem svoju mladost i one duboke želje sreće, istine, ljepote i prave ljubavi koje osjećate! Živite intenzivno to razdoblje života tako bogato i puno poleta.

Budite svjesni da ste vi sami primjer i poticaj za odrasle, i to ćete biti što se više budete trudili pobijediti nepravde i korupciju, koliko više budete željeli bolju budućnost i zalagali se da je izgrađujete. Budite svjesni svojih mogućnosti i ne zatvarajte se nikada

u sebe same, već znajte raditi za svjetliju budućnost za sve. Niste nikada sami. Crkva se uzda u vas, prati vas, bodri vas i želi vam ponuditi najdragocjenije što ima: mogućnost da uzdignete svoje oči Bogu, da susretnete Isusa Krista, onoga koji je pravda i mir.

Svima vama, muškarci i žene iz čitavoga svijeta, kojima na srcu leži mir želim poručiti: mir nije neko dobro koje je već dostignuto, već je cilj kojem svi i svatko mora težiti. Gledajmo s većom nadom u budućnost, uzajamno se bodrimo na našem putu, radimo na tome da dadnemo našem svijetu lice koje je više ljudsko i bratsko i osjetimo se ujedinjenima u odgovornosti prema sadašnjim i budućim naraštajima, poglavito u njihovu odgajanju da budu miroljubivi i mirotvorci. Na temelju te svijesti upućujem vam ova razmišljanja i upućujem svoj poziv: ujedinito svoje duhovne, moralne i materijalne snage, da bismo "odgajali mlade za pravdu i mir".

Iz Vatikana, 8. prosinca 2011.

Papa Benedikt XVI.

Bilješke:

- (1) Benedikt XVI., *Discorso agli Amministratori della Regione Lazio, del Comune e della Provincia di Roma* (14. siječnja 2011.): *L'Osservatore Romano*, 15. siječnja 2011., str. 7.
- (2) *Commento al Vangelo di S. Giovanni* (Komentar na Evanđelje sv. Ivana), 26,5.
- (3) Benedikt XVI., *Enc. Caritas in veritate* (29. lipnja 2009.), 11: AAS 101 (2009), 648; usp. Pavao VI., *Enc. Populorum progressio* (26. ožujka 1967.), 14: AAS 59 (1967), 264.
- (4) Benedikt XVI., *Discorso in occasione dell'apertura del Convegno ecclesiale diocesano nella Basilica di san Giovanni in Laterano* (6. lipnja 2005.): AAS 97 (2005), 816.
- (5) Usp. Drugi vatikanski koncil, *Konst. Gaudium et spes*, 16.
- (6) Benedikt XVI., *Discorso al Bundestag* (Govor u Bundestagu) (Berlin, 22. rujna 2011.): *L'Osservatore Romano*, 24. rujna 2011., str. 6-7.
- (7) *Isti*, *Enc. Caritas in veritate* (29. lipnja 2009.), 6: AAS 101 (2009), 644-645.
- (8) *Katekizam Katoličke Crkve*, 2304.
- (9) Benedikt XVI., *Veglia con i Giovani* (Bdjenje s mladima) (Köln, 20. kolovoza 2005.): AAS 97 (2005), 885-886.

Poruka pape Benedikta XVI. za 20. Svjetski dan bolesnika

"Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!" (Lk 17, 19)

Draga braćo i sestre!

U prigodi Svjetskog dana bolesnika, kojeg ćemo slaviti 11. veljače 2012., na spomendan Gospe Lurdske, želim ponovno izraziti svoju duhovnu blizinu svim bolesnicima koji se nalaze u mjestima u kojima se pruža skrb za bolesne ili su zbrinuti u obiteljima, izražavajući svakom od njih brižnost i ljubav čitave Crkve. U velikodušnom prihvatanju s ljubavlju svakog ljudskog života, osobito slabih i bolesnih, kršćanin izražava važni aspekt vlastitog evanđeoskog svjedočenja, po Kristovu primjeru, koji se prignuo nad čovjekova materijalna i duhovna trpljenja da ih ozdravi.

Ove godine, koja predstavlja najbližu pripravu za svečani Svjetski dan bolesnika koji će se slaviti u Njemačkoj 11. veljače 2013. i u čijem će žarištu biti vrlo znakovit lik Samarijanca (usp. Lk 10, 29-37) želim staviti naglasak na "sakramentima ozdravljenja", to jest na sakramentu pokore i pomirenja kao i sakramentu bolesničkog pomazanja, koji imaju svoje prirodno ispunjenje u euharistijskoj pričesti. Isusov susret s desetoricom gubavaca, opisan u Evanđelju svetog Luke (usp. Lk 17, 11-19), osobito riječi koje Gospodin upućuje jednom od njih: "Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!" (r.19), pomažu nam da postanemo svjesni važnosti vjere za one koji se, pod teretom patnje i bolesti, približavaju Gospodinu. U susretu s njim mogu stvarno iskusiti da onaj koji vjeruje nije nikada sam! Bog nas, naime, u svome Sinu, ne napušta u našim tjeskobama i trpljenjima, već nam je blizu, pomaže nam nositi ih i želi ozdraviti u dubini naše srce (usp. Mk 2, 1-12).

Vjera tog jedinog gubavca koji se, vidjevši da je ozdravio, pun divljenja i radosti, za razliku od ostalih, vraća odmah Isusu da mu izrazi svoju zahvalnost, pomaže nam

shvatiti da je ponovno zadobiveno zdravlje znak nečeg dragocjenijeg od pukog tjelesnog ozdravljenja, to je znak spasenja koje nam Bog daje po Kristu; ono nalazi svoj izraz u Isusovim riječima: Tvoja te vjera spasila. Tko u vlastitom trpljenju i bolesti zaziva Gospodina siguran je da ga njegova ljubav neće nikada napustiti i da ni ljubav Crkve, koja u ovom svijetu nastavlja njegovo djelo spasenja, neće nikada minuti. Tjelesno ozdravljenje, izraz dubljeg spasenja, otkriva tako važnost koju čovjek, kao cjelina satkana od duše i tijela, ima za Gospodina. Svaki sakrament, usto, izražava i ostvaruje blizinu samoga Boga, koji, na potpuno besplatan način, "stupa s nama u dodir po materijalnim zbiljnostima..., kojima se služi, pretvarajući ih u sredstva susreta između nas i njega samog" (Homilija, Misa potvrde, 1. travnja 2010). "Jedinstvo između stvaranja i otkupljenja postaje vidljivo. Sakramenti su izraz opipljivosti naše vjere koja obuhvaća tijelo i dušu, čitavog čovjeka" (Homilija, Misa potvrde, 21. travnja 2011).

Glavni zadatak Crkve je zasigurno navještanje Božjeg kraljevstva, "ali upravo taj navještaj mora biti proces ozdravljenja: '...iscijeliti srca slomljena' (usp. Iz 61, 1)" (isto), prema zadaći koju je Isus povjerio svojim učenicima (usp. Lk 9, 1-2; Mt 10, 1.5-14; Mk 6, 7-13). Sprega tjelesnog zdravlja i obnove slomljenih srca pomaže nam stoga bolje shvatiti "sakramente ozdravljenja". Sakrament pokore je bio često u središtu razmišljanja crkvenih pastirâ, upravo zbog velike važnosti koju ima u kršćanskom životu, jer "sva vrijednost Pokore jest u tome da u nama ponovno obnovi Božju milost i s Bogom nas sjedini dubokom ljubavlju" (Katekizam Katoličke Crkve, 1468). Nastavljajući razgllašavati Isusovu poruku oprostjenja i pomirenja, Crkva ne prestaje pozivati čitavo čovječanstvo da se obrati i vjeruje u evanđelje.

Poziv apostola Pavla: "Kristovi smo dakle poslanici; Bog vas po nama nagovara. Umjesto Krista zaklinjemo: dajte, pomirite se s Bogom!" (2 Kor 5, 20), ona prihvaća kao vlastiti. Isus, u svojem životu, naviješta i uprisutnjuje Očevo milosrđe. On je došao ne da osuđuje, već da oprašta i spašava, da pruži nadu također u najdubljoj tami patnje i grijeha, da dadne vječni život; tako u sakramentu pokore, u "lijeku ispovijedi", iskustvo grijeha ne izrođuje se u očaj, već susreće ljubav koja oprašta i preobražava (usp. Ivan Pavao II., Posinod. apost. pobud. Pomirenje i pokora. *Reconciliatio et paenitentia*, 31).

Bog, "bogat milosrđem" (Ef 2, 4), poput oca iz evanđeoske prispodobe (usp. Lk 15, 11-32), ne zatvara srce nikome od svoje djece, već ih čeka, traži, nalazi tamo gdje odbacivanje zajedništva zatvara u osamu i podjelu, poziva ih da se okupe oko njegova stola, u radosnoj svečanosti opraštanja i pomirenja. Trpljenje, u kojem bi se kod čovjeka mogla javiti napast da se prepusti obeshrabrenosti i očaju, može se tako pretvoriti u vrijeme milosti u kojem se čovjek može povući u samog sebe i, poput rasipnog sina iz prispodobe, preispitati vlastiti život, prepoznati zablude i promašaje, osjetiti nostalgiju za Očevim zagrljajem i vratiti se putu koji vodi prema njegovu domu. On, u svojoj velikoj ljubavi, uvijek i svagda bdije nad našim životom i čeka nas da svakom djetetu koji mu se vrati udijeli dar punog pomirenja i radosti.

Čitajući Evandjeljâ jasno vidimo kako je Isus uvijek iskazivao posebnu pažnju bolesnima. On ne samo da je pozvao svoje učenike da im liječe rane (usp. Mt 10, 8; Lk 9, 2; 10, 9), već je također za njih ustanovio posebni sakrament: bolesničko pomazanje. Jakovljeva poslanica potvrđuje da je taj sakramentski čin prisutan već u prvoj kršćanskoj zajednici (usp. 5, 14-16): bolesničkim pomazanjem praćenom molitvom prezbiterâ, čitava Crkva preporučuje bolesne Gospodinu patniku i proslavljenom, da ublaži njihove patnje i spasi ih, štoviše

poziva ih da se u duhu sjedine s Kristovom mukom i smrću, kako bi tako pridonijeli dobru Božjeg naroda.

Taj nas sakrament potiče razmatrati dvojako otajstvo Maslinske gore, gdje se Isus našao dramatično suočen s putom na koji ga je uputio Otac, putom muke, najvišeg čina ljubavi, i prihvatio taj put. U tome času, on je posrednik, "nosi na sebi, preuzima na sebe trpljenje i patnju svijeta, preobražavajući je u vapaj Bogu, donoseći je pred oči i u ruke Bogu, i noseći je tako zbiljski k času otkupljenja" (*Lectio divina*, *Susret s rimskim klerom*, 18. veljače 2010.). Ali "Maslinska gora je... također mjesto s kojeg je on uzašao k Ocu, to je dakle mjesto otkupljenja... Taj dvojaki misterij Maslinske gore je također uvijek 'na djelu' u sakramentalnom ulju Crkve... znaku Božje dobrote koja se pruža k nama da nas dotakne" (*Homilija*, *Misa potvrde*, 1. travnja 2010.). U bolesničkom pomazanju, sakramentalna tvar ulja nam biva ponuđena, tako reći, "kao Božji lijek... koji nam sada ulijeva pouzdanje u njegovu dobrotu, pružajući nam snagu i utjehu, ali koji je istodobno ustremljen izvan bolesti prema konačnom ozdravljenju, uskrsnuću (usp. Jak 5, 14)" (isto).

Taj sakrament zaslužuje danas veću pažnju, bilo u teološkom promišljanju, bilo u pastoralnom radu s bolesnima. Prepoznavajući pravu vrijednost sadržaja liturgijske molitve koji se prilagođavaju raznim ljudskim situacijama vezanim uz bolest, ali ne samo nju, kada se čovjek nađe na kraju svog životnog puta (usp. *Katekizam Katoličke Crkve*, 1514), bolesničko pomazanje ne smije se smatrati malne "manjim sakramentom" u odnosu na ostale. Ako su pažnja i pastoralna skrb prema bolesnima s jedne strane znak Božje nježnosti prema onima koji trpe, s druge donosi duhovnu korist također svećenicima i čitavoj kršćanskoj zajednici, koji su svjesni da ono što je učinjeno najmanjemu, učinjeno je samom Isusu (usp. Mt 25, 40).

U vezi "sakramenata ozdravljenja" sveti Augustin kaže: "Bog ozdravlja sve bolesti. Ne boj se dakle: sve će bolesti biti ozdravljene... Moraš samo dopustiti da te on ozdravi i ne smiješ odbaciti njegove ruke" (Izlaganje o Psalmu 102, 5: PL 36, 1319-1320). Riječ je o dragocjenim sredstvima Božje milosti, koja pomažu bolesniku da se sve potpunije suobliči otajstvu Kristove smrti i uskrsnuća. Zajedno s ta dva sakramenta, htio bih istaknuti također važnost euharistije. Primljena u trenutku bolesti pridonosi, na jedinstven način, odjelotvorenju te preobrazbe, pridružujući onoga koji se hrani Isusovom Tijelu i Krvlju Njegovu prinosu samoga sebe Ocu za spasenje svih. Čitava crkvena zajednica, a navlastito župne zajednice, trebaju posvetiti pozornost tome da se osigura mogućnost čestog pristupanja sakramentskoj pričesti onima koji, zbog zdravstvenih razloga ili podmakle dobi, ne mogu ići u bogoslužna mjesta. Na taj se način toj braći i sestrama pruža mogućnost da osnaže odnos s Kristom raspetim i uskrsnim, sudjelujući svojim životom prinesenim za ljubav Kristovu, u samom poslanju Crkve. U toj perspektivi, važno je da svećenici koji vrše svoj osjetljivi rad u bolnicama, lječilištima i domovima bolesnika osjete da su "'poslužitelji bolesnikâ', znak i oruđe Kristova suosjećanja, koji mora doći do svakog čovjeka koji trpi" (Poruka za XVIII. Svjetski dan bolesnika, 22. studenog 2009.). Suobličavanje Kristovom uskrsnom otajstvu, koje se može postići također praksom duhovnog zajedništva, poprima sasvim osebujno značenje kada se euharistiju podjeljuje i prima kao popudbina. U tome trenutku života još snažnije odjekuju Gospodinove riječi: "Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja ću ga uskrisiti u posljednji dan" (Iv 6, 54). Euharistija, nadasve kao popudbina, je – prema definiciji svetog Ignacija Antiohijskog – "lijek besmrtnosti, protuotrov za smrt" (Poslanica Efežanima, 20; PG 5, 661), sakrament prijelaza iz smrti u život,

iz ovoga svijeta k Ocu, koji sve čeka u nebeskom Jeruzalemu.

Tema ove Poruke za 20. Svjetski dan bolesnika, "Ustani! Idi! Tvoja te vjera spasila!" gleda također prema naprijed, prema predstojećoj Godini vjere, koja će započeti 11. listopada 2012., koja predstavlja povoljnu i dragocjenu prigodu da se ponovno otkrije snagu i ljepotu vjere, da se prodube njezini sadržaji i da je se svjedoči u svakodnevnom životu (usp. apost. pismo Porta fidei, 11. listopada 2011.). Želim obodriti bolesnike i patnike da nalaze uvijek sigurno sidro u vjeri, jačanoj slušanjem Božje riječi, osobnom molitvom i sakramentima, istodobno pozivam pastire da budu sve spremniji podjeljivati ih bolesnima. Neka svećenici, po primjeru Dobrog Pastira i kao vođe stada koje im je povjereno, budu ispunjeni radošću, brižni prema slabima, jednostavnima, grešnima, očitujući beskrajno Božje milosrđe umirujućim riječima nade (usp. Sv. Augustin, Pismo 95, 1: PL 33, 351-352). Svima koji rade na polju zdravstva, kao i obiteljima koji u svojim najbližima vide ispaćeno lice Gospodina Isusa, ponovno upućujem svoju osobnu zahvalu i zahvalnost Crkve, jer oni, u svojoj profesionalnoj stručnosti i tišini, često ni ne spominjući njegovo ime, očituju Krista na konkretan način (usp. Homilija, Misa potvrde, 21. travnja 2011.).

Mariji, Majci milosrđa i Zdravlju bolesnih, uzdignimo svoj pogled pun pouzdanja i svoju molitvu; neka ona svojim majčinskim suosjećanjem, koje je očitovala dok je stajala uz svoga umirućeg Sina na križu, prati i podupire vjeru i nadu svake bolesne osobe i svih koji pate na putu ozdravljenja od rana tijela i duše. Svima jamčim svoj spomen u molitvi, dok svakom pojedinom podjeljujem posebni apostolski blagoslov.

Papa Benedikt XVI.

Iz Vatikana, 20. studenog 2011. svetkovina Našega Gospodina Isusa Krista, Kralja svega stvorenja

Poruka pape Benedikta XVI. za korizmu 2012.

»Pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela«
(Heb 10, 24)

Braćo i sestre,

korizma nam još jednom pruža mogućnost razmišljati o središtu kršćanskog života: ljubavi. Naime to je pogodno vrijeme da, uz pomoć Božje riječi i sakramenata, obnovimo svoj hod u vjeri, i kao pojedinci i kao zajednica. To je put označen molitvom i zajedništvom, šutnjom i postom, u iščekivanju uskrsne radosti.

Ove godine želim iznijeti neka svoja razmišljanja u svjetlu kratkog biblijskog teksta preuzetog iz *Poslanice Hebrejima*: »Pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela« (10, 24). Ta je rečenica dio perikope u kojoj sveti pisac poziva pouzdati se u Isusa Krista kao najvišeg svećenika, po kojem smo zadobili oprost i otvoren put koji vodi Bogu. Plod prihvaćanja Krista je život koji počiva na tri teologalne kreposti: to jest pristupiti Gospodinu »istinitim srcem u punini vjere« (r. 22), nepokolebljivim čuvanjem »vjere nade« (r. 23) u stalnoj budnosti da se zajedno s braćom čine »ljubav i dobra djela« (r. 24). Kaže se također kako je, kao potpora vjerniku u tom ponašanju u skladu s evanđeljem, važno sudjelovati na liturgijskim susretima i molitvi zajednice, upirući pogled u eshatološki cilj, to jest puno zajedništvo u Bogu (r. 25). Zaustavit će se na retku 24 koji, u kratkim crtama, pruža dragocjen i trajno aktualan nauk o tri aspekta kršćanskog života: pozornost prema drugome, uzajamnost i osobna svetost.

1. »Pazimo«: odgovornost prema našoj braći i sestrama.

Prvi aspekt predstavlja poziv da »pazimo«: grčki izraz koji se koristi u tekstu je *kataoein*, koji znači dobro gledati, biti pozoran, svjesno promatrati, primjećivati neku stvarnost. Susrećemo ga u Evanđelju kada Isus poziva učenike da »promatraju«

ptice nebeske, koje su, bez imalo truda, okružene brižnom i pažljivom Božjom providnošću (usp. *Lk* 12, 24) te da »vide« brvno u vlastitom oku prije nego ugledaju trun u bratovu oku (usp. *Lk* 6, 41). Nalazimo ga također u još jednom ulomku iz iste *Poslanice Hebrejima*, gdje Pavao poziva braću: »promotrite... Isusa« (3, 1), apostola i najvišeg svećenika naše vjere. Dakle, glagol kojim započinje naš poziv poručuje nam da svrnemo svoj pogled na drugoga, prije svega na Isusa, te da budemo pozorni jedni prema drugima, da ne budemo jedni drugima stranci, ravnodušni prema onom što se događa našoj braći i sestrama. Prečesto, međutim, kod nas prevladava potpuno suprotan stav: jedna ravnodušnost i nezainteresiranost koji su plod sebičnosti i prikriveni tobožnjim poštivanjem tuđe »privatnosti«. I danas snažno odjekuje Gospodinov glas koji svakog od nas poziva da se pobrinemo za drugoga. I danas Bog traži od nas da budemo »čuvari« naše braće (usp. *Post* 4, 9), da uspostavljamo odnose označene uzajamnom brigom, pozornošću prema dobru drugoga i prema osobi u *cjelini*. Velika zapovijed ljubavi prema bližnjemu zahtijeva od nas da shvatimo odgovornost prema onome koji je, kao i ja, Božje stvorenje i dijete: činjenica da smo braća u čovječstvu i, u mnogim slučajevima, također u vjeri mora nas navesti na to da u drugom promatramo istinski *alter ego*, kojega Gospodin beskrajno ljubi. Ako budemo odnje govali u sebi taj stav da u drugima promatramo svoju braću i sestre, solidarnost, pravednost kao i milosrđe i suosjećanje sami će kao iz nekog vrela poteći iz našega srca. Sluga Božji Pavao VI. rekao je da svijet danas nadasve trpi zbog nedostatka bratstva: »Svijet je bolestan. Njegovo zlo sastoji se manje u tome da ne bi bilo zaliha, da bi ih neki prigrabili, a više u pomanj-

kanju bratstva među ljudima i među narodima» (Enc. *Populorum progressio*, [26. ožujka 1967.], br. 66)

Pažnja prema drugom podrazumijeva da njemu ili njoj želimo dobro u svakom pogledu: tjelesnom, moralnom i duhovnom. Suvremena kultura je, čini se, izgubila osjećaj za dobro i zlo, zato treba ponovno snažno isticati da dobro postoji i da pobjeđuje, jer je Bog »dobar i dobrotiv« (Ps 119, 68). Dobro je sve ono što daje, štiti i promiče život, bratstvo i zajedništvo. Odgovornost prema bližnjemu znači, dakle, htjeti i činiti dobro drugome, u nadi da će i taj drugi postati osjetljiv na dobrotu i njezine zahtjeve. Zanimati se za brata znači otvoriti oči za njegove potrebe. Sveto pismo upozorava nas na opasnost da nam srca otvrdnu zbog svojevrsne »duhovne neosjetljivosti« koja nas čini slijepima za trpljenja drugih ljudi. Evanđelist Luka donosi dvije prispodobe u kojima su prikazana dva primjera te situacije do koje može doći u ljudskom srcu. U prispodobi o dobrom Samarijancu, svećenik i levit ravnodušno »prodoše dalje« pokraj čovjeka kojeg su opljačkali i pretukli razbojnici (usp. Lk 10, 30-32), a u prispodobi o bogatašu i Lazaru, bogataš, koji je uživao sva obilja, potpuno je neosjetljiv prema siromašnom Lazaru koji umire od gladi pred njegovim vratima (usp. Lk 16, 19). Obje prispodobe pružaju primjere onoga što predstavlja suštu suprotnost »posvećivanju pažnje«, promatranju drugoga s ljubavlju i sućuti. Što je to što čovjeka priječi da uputi taj ljudski i brižni pogled prema bratu? Često su to materijalno bogatstvo i osjećaj dostatnosti, ali to može biti i stavljanje vlastitih interesa i problema iznad svega drugog. Ne bismo nikada smjeli biti nesposobni »imati milosti« prema onima koji trpe; nikada naše srce ne bi smjelo biti u tolikoj mjeri obuzeto stvarima i problemima da postane gluho za vapaj siromaha. Poniznost srca i osobno iskustvo trpljenja mogu u nama probuditi osjećaje suosjećanja i empatije: »Pravednik razumije pravo malenih, a opaki ne

shvaća spoznaju« (Izr 29, 7). Moguće je tako shvatiti blaženstvo »ožalošćenih« (Mt 5, 4), to jest onih koji su kadri izaći iz samih sebe i ganuti se na tuđu bol. Susret s drugim i otvaranje srca njegovim potrebama su prigoda za spasenje i blaženstvo.

»Paziti« na brata podrazumijeva također brigu za njegovo duhovno dobro. I tu želim podsjetiti na jedan aspekt kršćanskog života koji je, kako mi se čini, pao u zaborav: riječ je o bratskom *ispravljanju poradi vječnog spasenja*. Danas smo, općenito, vrlo osjetljivi kada se govori o brizi i ljubavi prema tjelesnom i materijalnom dobru drugih, ali kada je riječ o našoj duhovnoj odgovornosti prema braći zavladała je šutnja. Tomu nije bilo tako u prvoj Crkvi i u zajednicama doista zrelih u vjeri, koje su pokazivale brigu ne samo za tjelesno zdravlje brata, već također za zdravlje njegove duše u pogledu njegovog konačnog određenja. U Svetom pismu čitamo: »Ne kori podsmjevača, da te ne zamrzi; kori mudra, da te zavoli. Pouči mudroga, i bit će još mudriji; uputi pravednoga, i uvećat će se njegovo znanje« (Izr 9, 8. sl.). Sâm Krist zapovijeda da prekorimo brata koji pogriješi (usp. Mt 18, 15). Glagol kojim se izražava to bratsko ispravljanje – na grčkom *elenchein* – isti je onaj koji označava pro-ročko poslanje kršćana da raskrinkavaju naraštaj koji se odao zlu (usp. Ef 5,11). Crkvena je tradicija ubrojila među djela duhovnog milosrđa »opominjanje grešnika«. Važno je ponovno vratiti taj vidik kršćanske ljubavi. Pred zlom ne treba šutjeti. Mislim tu na stav onih kršćana koji se, zbog ljudskog obzira ili iz jednostavne lagodnosti, prilagođavaju prevladavajućem mentalitetu, radije no da upozoravaju svoju braću na načine razmišljanja i djelovanja koji su u opreci s istinom i ne slijede put dobra. Kršćanski se prijekor, međutim, nikada ne vodi duhom osude ili uzajamnog optuživanja. Naprotiv, uvijek je potaknut ljubavlju i milosrđem te proizlazi iz istinske brige za dobrobit drugoga. Apostol Pavao kaže: »Braćo, ako se tko i zatekne u kakvu prijestupu, vi, duhovni, takva isprav-

ljajte u duhu blagosti. A pazi na samoga sebe da i ti ne podlegneš napasti» (*Gal 6, 1*). U našem svijetu prožetom individualizmom nužno je ponovno otkriti važnost bratskog ispravljanja, da bismo zajedno kročili prema svetosti. Čak i pravednik padne sedam puta (usp. *Izr 24, 16*), kaže se u Svetom pismu, a svi smo mi slabi i sami sebe obmanjujemo (usp. *1 Iv 1, 8*). Veoma je, dakle, značajna služba to koja se sastoji u tome da drugima pomažemo i dopustimo da nama drugi pomognu da sami sebe sagledamo u istini, da bismo poboljšali svoj život i smjernije kročili Gospodinovim putem. Postoji uvijek potreba za jednim pogledom koji ljubi i ispravlja, koji poznaje i prepoznaje, koji duboko prozire i oprašta (usp. *Lk 22, 61*) kao što je Bog učinio i čini sa svakim od nas.

2. »Jedni na druge«: dar uzajamnosti.

To »čuvanje« u odnosu na druge u opreci je s mentalitetom koji, svodeći život isključivo na zemaljski vidik, ne promatra ga u eshatološkoj perspektivi i prihvaća svaki moralni izbor u ime individualne slobode. Društvo kao što je ovo današnje može postati gluho bilo na tjelesna trpljenja, bilo na duhovne i moralne životne potrebe. Ne smije tako biti u kršćanskoj zajednici! Apostol Pavao nas poziva da tražimo ono što vodi »miru i uzajamnom izgrađivanju« (*Rim 14, 19*) i koristi »bližnjemu na dobro, na izgrađivanje« (*isto 15, 2*), ne tražeći vlastitu korist »nego što koristi mnogima na spasenje« (*1 Kor 10, 33*). To uzajamno ispravljanje i opominjanje, u duhu poniznosti i ljubavi, mora biti sastavni dio života svake kršćanske zajednice.

Gospodinovi učenici, sjedinjeni s Kristom po Euharistiji, žive u zajednici koja ih međusobno povezuje kao udove istoga tijela. To znači da mi drugi pripada, njegov život, njegovo spasenje tiču se moga života i moga spasenja. Dotičemo ovdje jednu veoma duboku sastavnicu zajedništva: između našeg života i života drugih ljudi

postoji neka međuovisnost, bilo u dobru bilo u zlu; i grijeh i dobra djela imaju jednu društvenu dimenziju. U Crkvi, Kristovom mističnom tijelu, ta uzajamnost nalazi svoju potvrdu: zajednica ne prestaje činiti pokoru i moliti za oprostjenje za grijehe svoje djece, ali se također raduje neprestance i s klicanjem zbog svjedočanstava kreposti i ljubavi koje se javljaju u njezinu krilu. Neka se »udovi jednako brinu jedni za druge« (*1 Kor 12, 25*), kaže sveti Pavao, jer smo jedno tijelo. Ljubav prema braći, čiji jedan izraz – milostinja, koja je, zajedno s molitvom i postom, tipična korizmena praksa, ima svoj korijen u toj zajedničkoj pripadnosti. I u konkretnoj brizi za siromašne svaki kršćanin može izraziti svoje dioništvo u jednom tijelu koje je Crkva. Jedan je od pokazatelja pozornosti prema drugima u uzajamnosti također prepoznati dobro koje Gospodin čini u njima i zahvaljivati s njima za čudesne milosti koje dobri i svemogući Bog nastavlja izvoditi u svojoj djeci. Kada neki kršćanin otkrije u drugom djelovanje Duha Svetoga, mora se tome radovati i slaviti nebeskog Oca (usp. *Mt 5, 16*).

3. »Da se potičemo na ljubav i dobra djela«: zajedno hoditi u svetosti.

Taj izraz iz Poslanice Hebrejima (10, 24) potiče nas razmišljati o općem pozivu na svetost, neprestanom napredovanju u duhovnom životu, stremljenju većim karizma i ljubavi koja će biti sve uzvišenija i plodonosnija (usp. *1 Kor 12, 31-33, 13*). Briga jednih za druge ima za cilj uzajamno poticanje na sve veću djelatnu ljubav koja nas, »kao svjetlost svanuća, koja je sve jasnija do potpunog dana« (*Izr 4, 18*), potiče da živimo svaki dan kao predokus dana koji ne pozna zalaza koji nas očekuje u Bogu. Vrijeme koje nam je dano u našem životu je dragocjeno za otkrivanje i vršenje dobrih djela, u Božjoj ljubavi. Tako sama Crkva raste i razvija se da prisprije punini uzrasta Kristova (usp. *Ef 4, 13*). U toj perspektivi dinamike rasta smješten je naš

poziv na uzajamno poticanje da bismo prispjeli punini ljubavi i dobrih djela.

Nažalost, uvijek je prisutna napast mlakosti, gašenja Duha Svetoga, odbijanja da »oplodimo talente« koji su nam dani za naše vlastito i za dobro drugih ljudi (usp. *Mt 25, 25* sl.). Svi smo primili duhovna i materijalna dobra koja su korisna za ispunjenje Božjeg nauma, za dobro Crkve i za naše osobno spasenje (usp. *Lk 12, 21b*; *I Tim 6, 18*). Duhovni učitelji podsjećaju da u vjerskom životu onaj koji ne napreduje, nazaduje. Draga braćo i sestre, prihvatimo trajno aktualan poziv da težimo »visokom mjerilu redovitog kršćanskog života« (Ivan Pavao II., Apost. pismo *Novo millennio ineunte* [6. siječnja 2001.], br. 31). Mudrost Crkve u priznavanju i proglašavanju blaženstava i svetosti nekih uzornih kršćana ima također za cilj probuditi želju za nasljeđivanjem njihovih kreposti. Sveti Pavao

potiče: »Pretječite jedni druge poštovanjem!« (*Rim 12,10*).

Neka u svijetu koji traži od kršćana novo svjedočanstvo ljubavi i vjernosti Gospodinu svi osjete koliko je prijeko potrebno to nastojanje u pretjecanju u ljubavi, služenju i općem dobru (usp. *Heb 6, 10*). Taj je poziv posebno snažan u svetom vremenu pripreve za Uskrs. Uz želju za svetom i plodnom korizmom, povjeravam vas zaboru Blažene Djevice Marije i svima od srca udjeljujem apostolski blagoslov!

Iz Vatikana, 3. studenog 2011.

Papa Benedikt XVI.

Apostolsko pismo u obliku motu proprija pape Benedikta XVI. kojom se proglašava Godina vjere

PORTA FIDEI

1. "Vrata vjere" (usp. *Dj 14, 27*) koja vode u život zajedništva s Bogom u njegovoj Crkvi uvijek su nam otvorena. Preko njihova praga se može prijeći kada je Božja riječ naviještena a srce dopusti da ga oblikuje milost koja preobražava. Proći kroz ta vrata znači krenuti na put koji traje cio život. On započinje s krštenjem (usp. *Rim 6, 4*), po kojem možemo Boga nazivati Ocem, a završava prijelazom iz smrti u vječni život, plod uskrsnuća Gospodina Isusa koji je, darom Duha Svetoga, htio učiniti dionicima svoje slave sve koji vjeruju u njega (usp. *Iv 17, 22*). Ispovijedati vjeru u Trojstvo – Oca, Sina i Duha Svetoga – znači vjerovati u jednoga Boga koji je Ljubav (usp. *I Iv 4, 8*): Otac, koji je u punini vremena poslao svoga Sina radi našeg spasenja; Isus Krist, koji je u otajstvu

svoje smrti i uskrsnuća otkupio svijet; Duh Sveti, koji vodi Crkvu kroz stoljećâ u iščekivanju Gospodinova povratka u slavi.

2. Od samog početka svoje službe kao Petrova nasljednika podsjećao sam na potrebu da se ponovno otkrije put vjere da bi se sve jasnije iznosilo na vidjelo radost i obnovljeni zanos susreta s Kristom. U Homiliji na misi prigodom početka pontifikata napisao sam: "Crkva u cjelini, i pastiri u njoj, moraju poput Krista krenuti na put, da izvedu ljude iz pustinje i povedu ih prema mjestu života, prema prijateljstvu sa Sinom Božjim, prema Onome koji nam daje život u punini" [\[1\]](#). Nerijetko se događa da se vjernici više brinu za društvene, kulturne i političke posljedice svoga zauzimanja, dok na vjeru i dalje gledaju kao na nešto što se

samo po sebi podrazumijeva u zajedničkom životu. No zapravo ta pretpostavka ne samo da se više ne može uzimati zdravo za gotovo, već je štoviše često zaniijekana [2]. Dok je u prošlosti bilo moguće prepoznati jedinstveno kulturnu matricu, koja je naširoko prihvaćana u svojem podsjećanju na sadržaje vjere i na vrijednosti koje ona nadahnjuje, danas se čini kako, uslijed duboke krize vjere kojom su pogođene mnoge osobe, to nije slučaj u velikim područjima društva.

3. Ne možemo prihvatiti da sol postane bljutava i da svjetlo bude skriveno (usp. *Mt* 5, 13-16). I današnji čovjek može iznova osjetiti potrebu poput Samarijanke poći na zdenac da sluša Isusa, koji poziva vjerovati u Nj i crpiti s njegova izvora, iz kojeg teče voda živa (usp. *Iv* 4,14). Moramo s novom radošću u srcu uživati Božju riječ, koju je na vjerni način prenijela Crkva, i Kruh života, koji se daju kao potpora onima koji su njegovi učenici (usp. *Iv* 6, 51). Isusovo se učenje, naime, i danas razliježe s jednakom snagom: “Radite, ali ne za hranu propadljivu, nego za hranu koja ostaje za život vječni” (*Iv* 6, 27). Pitanje koje su postavili njegovi slušatelji: “Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?” (*Iv* 6, 28), postavljamo i mi danas. Znamo Isusov odgovor: “Djelo je Božje da vjerujete u onoga kojega je on poslao” (*Iv* 6, 29). Vjera u Isusa Krista je, dakle, put kojim se može definitivno prispijeti k spasenju.

4. U svjetlu svega ovoga odlučio sam proglasiti *Godinu vjere*. Ona će započeti 11. listopada 2012., na pedesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila a završit će na svetkovinu Gospodina Našega Isusa Krista Kralja svega stvorenja, 24. studenog 2013. Na dan 11. listopada 2012. obilježit će se također dvadeseta obljetnica objavljivanja *Katekizma Katoličke Crkve*, kojeg je proglasio moj prethodnik, blaženi papa Ivan Pavao II. [3], sa ciljem da svim vjernicima predstavi snagu i ljepotu vjere. Taj je dokument, istinski plod Drugog vati-

kanskog koncila, zatražen sa Izvanredne biskupske sinode iz 1985. kao sredstvo koje će biti stavljeno u službu kateheze [4], a ostvaren je zahvaljujući suradnji čitavog episkopata Katoličke Crkve. Nadalje, tema Generalne skupštine Biskupske sinode koju sam sazvao za mjesec listopad 2012. glasi upravo *Nova evangelizacija za prenošenje kršćanske vjere*. Bit će to dobra prilika da se čitavu crkvenu zajednicu uvede u vrijeme posebnog razmišljanja i ponovnog otkrivanja vjere. Nije to prvi put da se Crkvu poziva slaviti *Godinu vjere*. Moj časni prethodnik sluga Božji Pavao VI. proglasio je jednu 1967., u spomen na mučeništvo apostolâ Petra i Pavla na 1900. obljetnicu njihova najvišeg svjedočanstva. Zamislio ju je kao svečani trenutak za čitavu Crkvu da “istinski i iskreno ispovijedi istu vjeru”; on je, osim toga, htio da to bude potvrđeno “na individualan i zajednički način, slobodno i svjesno, na izvanjski i duhovan način, ponizno i iskreno” [5]. Smatrao je da će na taj način čitava Crkva moći obnoviti “jasnu svijest o svojoj vjeri, da je oživi, pročisti, potvrdi, ispovijedi” [6]. Veliki nemiri koji su se dogodili u toj godini još su bjelodanije pokazali koliko je takva jedna proslava bila nužna. Ona je zaključena *Ispoviješću vjere naroda Božjeg* [7], kojom se potvrdilo kako bitni sadržaji koji već vjekovima čine baštinu svih vjernikâ trebaju biti potvrđeni, shvaćeni i produbljavani na uvijek nov način kako bi se pružalo svjedočanstvo u skladu s povijesnim prilikama koje su različite od negdašnjih.

5. U određenom pogledu, moj časni prethodnik promatrao je tu godinu kao “poslijedicu i zahtjev pokoncilskog razdoblja” [8], duboko svjestan ozbiljnih teškoća vremena, osobito u pogledu ispovijedanja prave vjere i njezina ispravnog tumačenja. Smatrao sam da vezati početak *Godine vjere* uz pedesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila može biti prava prigoda da se shvati da tekstovi koje su nam u naslijeđe ostavili koncilski oci, prema riječima

blaženog Ivana Pavla II., “*ne gube ni svoju vrijednost niti svoj sjaj*. Potrebno je da budu čitani na primjeren način, da ih se upozna i usvoji kao stručne i mjerodavne tekstove Učiteljstva unutar crkvene zajednice... osjećam, više no ikad, dužnost ukazati na Koncil kao *na veliku milost koja je zadobila Crkva u 20. stoljeću*. U njemu nam je bio ponuđen siguran kompas da bi nas usmjerio tijekom hoda u stoljeću u koje ulazimo” [9]. Želim također snažno potvrditi ono što sam rekao u svezi Koncila nekoliko mjeseci nakon svog izbora za Petrova nasljednika: “ako se u njegovu čitanju i prihvaćanju vodimo ispravnom hermeneutikom, [Koncil] može biti i sve više postajati velika snaga za uvijek potrebnu obnovu Crkve” [10].

6. Obnova Crkva postiže se također svjedočanstvom koje svojim životom daju vjernici: vjernici su samim svojim životom pozvani oko sebe širiti svjetlo Riječi istine koju nam je Gospodin Isus ostavio. Upravo je Koncil, u dogmatskoj konstituciji *Lumen gentium*, ustvrdio: “dok Krist, 'svet, nevin, neokaljan' (*Heb 7, 26*), nije poznavao grijeha (usp. *2 Kor 5, 21*), nego je došao okajati prijestupe naroda (usp. *Heb 2, 17*), Crkva – koja u vlastitom krilu obuhvaća grješnike te je u isti mah i sveta i potrebna čišćenja – neprestano kroči putem pokore i obnove. Crkva 'žurno ide naprijed hodajući između progonâ svijeta i utjehâ Božjih', navješćujući križ i muku Gospodnju, sve dok on ne dođe (usp. *1 Kor 11, 26*). Ona je okrijepljena snagom uskrsnuloša Gospodina kako bi strpljivošću i ljubavlju svladala svoje unutrašnje i vanjske žalosti i teškoće te u svijetu vjerno, iako zasjenjeno, otkrivala njegovo otajstvo, sve dok se ono na kraju ne bude očitovalo u punom svjetlu” [11].

Godina vjere, s toga gledišta, je poziv na autentično i obnovljeno obraćenje Gospodinu, jedinom Spasitelju svijeta. U otajstvu svoje smrti i uskrsnuća, Bog je u punini objavio Ljubav koja spašava i poziva ljude na obraćenje života po opraštenju grijeha

(usp. *Dj 5, 31*). Za apostola Pavla, ta Ljubav uvodi čovjeka u novi život: “Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života” (*Rim 6, 4*). Zahvaljujući vjeri, taj novi život oblikuje čitav ljudski život prema radikalno novoj stvarnosti uskrsnuća. U mjeri u kojoj slobodno surađuje, čovjekove misli i osjećaji, način razmišljanja i vladanje postupno se pročišćavaju i preobražavaju, u jednom hodu koji nije nikada u potpunosti dovršen na ovome svijetu. “Vjera ljubavlju djelotvorna” (*Gal 5,6*) postaje novo mjerilo shvaćanja i djelovanja koje mijenja čitav čovjekov život (usp. *Rim 12, 2; Kol 3, 9-10; Ef 4, 20-29; 2 Kor 5, 17*).

7. “*Caritas Christi urget nos*” (*2 Kor 5, 14*): Kristova je ljubav ta koja ispunjava naša srca i potiče nas na evangelizaciju. On – danas kao i nekoć – šalje nas po putovima svijeta da naviještamo njegovo evanđelje svim narodima na zemlji (usp. *Mt 28, 19*). Svojom ljubavlju, Isus Krist privlači sebi ljude svih pokoljenja: u svakom dobu on sabire svoju Crkvu povjeravajući joj naviještaj evanđelja, s nalogom koji ne zastarijeva. Zbog toga i danas postoji potreba za snažnijim zauzimanjem Crkve za novu evangelizaciju kako bi se ponovno otkrilo radost vjere i iznova pronašlo oduševljenje za prenošenje vjere. U svakodnevnom otkrivanju njegove ljubavi misijsko zauzimanje vjernika crpi trajnu ljubav i snagu. Vjera, naime, raste kada se živi kao iskustvo primljene ljubavi i kada se prenosi kao iskustvo milosti i radosti. Ona daje da naš rad uroditi plodom, jer širi naše srce u nadi i omogućuje nam pružati živo svjedočanstvo: otvara, naime, srce i um onih koji slušaju i prihvaćaju Gospodinov poziv da prionu uz njegovu Riječ kako bi postali njegovi učenici. Vjernici se, kaže sveti Augustin, “vjerom jačaju” [12]. Sveti hiponski biskup imao je itekako dobre razloge da se izrazi na taj način. Kao što nam je poznato, njegov je život bio stalno

traženje ljepote vjere sve dok njegovo srce nije našlo spokoja u Bogu [13]. Njegovi brojni spisi, u kojima objašnjava važnost vjerovanja i istinu vjere, ostaju sve do naših dana poput neke baštine neprocjenjive vrijednosti i omogućuju mnogim osobama koje traže Boga da pronađu pravi put koji ih vodi do “vrata vjere”.

Samo vjerujući, dakle, vjera raste i jača se; ako želi posjedovati sigurnost u pogledu vlastitog života čovjeku nema druge već se prepuštati, svakog dana sve više, u ruke ljubavi koja se doima kao da sve više raste jer ima svoj izvor u Bogu.

8. U ovoj sretnoj prigodi, želim pozvati subraču biskupe iz čitavog svijeta da se pridruže Petrovu nasljedniku, u vrijeme duhovne milosti koje nam Gospodin daje, da bismo se spomenuli dragocjenog dara vjere. Želimo slaviti ovu *Godinu* na dostojan i plodonosan način. U njoj će se morati intenzivnije razmišljati o vjeri kako bi se pomoglo onima koji vjeruju u Krista da svjesnije i snažnije prionu evanđelju, napose u času duboke promjene kao što je ova kroz koju prolazi čovječanstvo. Imat ćemo priliku ispovjedati vjeru u Uskrslog Gospodina u našim katedralama i u crkvama u cijelom svijetu; u našim kućama i u našim obiteljima, tako da svatko uzmogne osjetiti snažnu potrebu bolje upoznati i budućim naraštajima prenositi neprolaznu vjeru. Redovničke i župne zajednice, kao i sve stare i nove crkvene stvarnosti, zacijelo će, u ovoj *Godini*, znati iznaći način da javno ispovijede *Vjerovanje*.

9. Želimo da ova *Godina* pobudi u svim vjernicima nadahnuće da *ispovijedaju* vjeru u punini i s obnovljenim uvjerenjem, s pouzdanjem i nadom. Bit će to također dobra prigoda za intenzivnije *slavljenje* vjere u liturgiji, i na osobit način u euharistiji, koja je “vrhunac kojemu teži djelovanje Crkve i ujedno... vrelo iz kojega struji sva njezina snaga” [14]. Istodobno, želimo da svjedočanstvo života vjernika bude sve vjerodostojnije. Ponovno otkriti sadržaje

vjere koju se ispovijeda, slavi, živi i moli [15], te razmišljati o samom činu vjere, je zadaća koju svaki vjernik mora osobno ispuniti, osobito u ovoj *Godini*.

Nije slučajno da su u prvim stoljećima kršćani morali napamet učiti *Vjerovanje*. To im je služilo kao svakodnevna molitva da ne zaborave obavezu preuzetu na krštenju. Podsjeća to, riječima bremenitim značenjem, sveti Augustin kada, u *Homiliji o redditio symboli*, predaji *Vjerovanja*, kaže: “Simbol svetog otajstva kojeg ste svi zajedno primili i kojeg ste danas jedan po jedan izmolili, riječi su na kojima je vjera majke Crkve čvrsto sazdana na postojanom temelju – Kristu Gospodinu... Vi ste dakle to primili i izmolili, ali u umu i u srcu to morate uvijek imati pred očima, to morate ponavljati u svojim krevetima, o tome razmišljati na javnim mjestima i toga ne zaboraviti dok blagujete: pa čak i kada vaše tijelo usne, morate svojim srcem u tome budni biti” [16].

10. Želim sada ukratko opisati način koji pomaže dublje shvatiti ne samo sadržaje vjere, već zajedno s tim i čin kojim odlučujemo potpuno se pouzdati u Boga, u punoj slobodi. Postoji, naime, duboka povezanost između čina kojim se vjeruje i sadržaja uz koje dajemo svoj pristanak. Apostol Pavao nam pomaže ući u tu stvarnost kada piše: srcem se vjeruje, a ustima ispovijeda vjera (usp. *Rim* 10, 10). To srcem vjerovati upućuje na to da je prvi čin kojim se prispjeva k vjeri dar Božji i djelovanje milosti koja djeluje i preobražava osobu do dubine njezina bića.

Lidijin primjer je u vezi s tim veoma rječit. Sveti Luka pripovijeda da je Pavao, dok se nalazio u Filipi, pošao subotom naviještati evanđelje nekim ženama; među njima je bila i Lidija i “Gospodin joj otvori srce, te ona prihvati što je Pavao govorio” (*Dj* 16, 14). Postoji važno značenje sadržano u tom izrazu. Sveti Luka uči da poznavanja sadržaja u koje treba vjerovati nije dovoljno ako potom srce, to istinsko čovjekovo svečište, ne bude otvoreno milošću koja omo-

gućuje očima dublje vidjeti i shvatiti da je ono što je naviješteno Božja Riječ.

Ispovijedati ustima, pak, znači da vjera podrazumijeva javno svjedočenje i djelovanje. Kršćanin nikada ne smije smatrati vjeru privatnim činom. Vjerovati znači odlučiti biti s Gospodinom da bi se živjelo s njim. A to čovjekovo "biti s njim" uvodi ga u shvaćanje razloga zbog kojih se vjeruje. Vjera, upravo zato jer je slobodni čin, zahtijeva također društvenu odgovornost za ono što se vjeruje. Crkva na dan Pedesetnice krajnje jasno pokazuje tu javnu dimenziju vjerovanja i nesutrašivog svjedočenja svoje vjere svakom čovjeku. To je dar Duha Svetoga koji nas osposobljava za poslanje i jača naše svjedočenje, čineći ga iskrenim i odvažnim.

Ispovijedanje vjere je osobni i u isti mah zajednički čin. Crkva je, naime, prvi predmet vjere. U vjeri kršćanske zajednice svatko prima krštenje, djelotvorni znak ulaska u vjernički narod poradi postizanja spasenja. Kao što potvrđuje *Katekizam Katoličke Crkve*: "Vjerujem": to je vjera Crkve kako je svaki vjernik, osobito u času Krštenja, ispovijeda osobno. 'Vjerujemo': to je vjera Crkve, kako je ispovijedaju biskupi sabrani na Saboru ili općenitije, vjernici okupljeni na liturgijskom slavlju. 'Vjerujem': tako govori također Crkva, naša Majka, koja odgovara Bogu svojom vjerom te i nas uči govoriti: 'Vjerujem', 'Vjerujemo'" [17].

Očito je dakle da je poznavanje sadržaja vjere nešto bitno da bi pojedinac dao vlastiti *pristanak*, to jest umom i voljom potpuno prionuo uz ono što Crkva predlaže vjerovati. Poznavanje vjere uvodi u puninu otajstva spasenja kojeg je objavio Boga. Pristanak koji se daje podrazumijeva zato da, kada vjerujemo, slobodno prihvaćamo cjelokupno otajstvo vjere, jer za njegovu istinitost jamči sâm Bog koji se objavljuje i omogućuje nam upoznati svoje otajstvo ljubavi [18].

S druge strane, ne smijemo zaboraviti da u našem društvenom ozračju mnoge osobe, premda tvrde da nemaju dara vjere, ipak

iskreno traže posljednji smisao i konačnu istinu o svom životu i o svijetu. To traženje je istinski "uvod" u vjeru, jer vodi ljude na put koji vodi Božjem otajstvu. Sâm čovjekov razum, naime, nosi u sebi utisnutu potrebu za "onim što vrijedi i ostaje zauvijek" [19]. Ta potreba predstavlja stalni poziv, neizbrisivo upisan u ljudsko srce, da se krene na put kako bi se pronašlo Onoga koga ne bismo tražili da nam već nije krenuo ususret [20]. Upravo na taj susret vjera nas poziva i potpuno nas za njega otvara.

11. Da bi se sustavno upoznali sa sadržajima vjere, svi mogu u *Katekizmu Katoličke Crkve* pronaći dragocjeno i nezaobilazno pomagalo. Katekizam predstavlja jedan od najvažnijih plodova *Drugoga vatikanskog koncila*. U apostolskoj konstituciji *Fidei depositum*, koja nije slučajno potpisana na tridesetu obljetnicu otvorenja Drugog vatikanskog koncila, blaženi Ivan Pavao II. pisao je: "Ovaj će Katekizam dati veoma važan doprinos onom djelu obnove čitavog crkvenog života... Smatram ga vrijednim i legitimnim oruđem stavljenim u službu crkvenog zajedništva i kao sigurnu normu za poučavanje ljudi vjeri" [21]

Upravo na tome smislu će *Godina vjere* morati izraziti složnu zauzetost za ponovno otkrivanje i proučavanje temeljnih sadržaja vjere koji su temeljito i sveobuhvatno prikazani u *Katekizmu Katoličke Crkve*. Tu, naime, izbija na vidjelo bogatstvo nauka kojeg je Crkva prihvatila, čuvala i pružala u svojoj dvijetisućljetnoj povijesti. Od Svetog Pisma do crkvenih otaca, od učitelja teologije do svetaca koji su živjeli u raznim razdobljima povijesti, *Katekizam* pruža stalni spomen na mnoge načine na koje je Crkva razmišljala o svojoj vjeri i sve više napredovala u nauku tako da može pružiti sigurnost vjernicima u njihovu vjerničkom životu.

U samoj svojoj strukturi, *Katekizam Katoličke Crkve* prati razvoj vjere sve dotle da se dotiče velikih tema iz svakodnevnog života. Listajući Katekizam stranicu po

stranicu, otkrivamo kako ono što je u njemu predstavljeno nije neka teorija, već susret sa Osobom koja živi u Crkvi. Nakon ispovijedanja vjere, naime, slijedi tumačenje sakramentskog života, u kojem je Krist prisutan, djeluje i nastavlja izgrađivati svoju Crkvu. Bez liturgije i sakramenata, ispovijedanje vjere ne bi bilo djelotvorno, jer bi nedostajalo milosti koja podupire svjedočenje kršćanskih vjernika. Jednako tako, nauk *Katekizma* o moralnom životu zadobiva svoje puno značenje kada ga se dovede u vezu s vjerom, liturgijom i molitvom.

12. U ovoj će *Godini*, zato, *Katekizam Katoličke Crkve* poslužiti kao sredstvo koje pruža stvarnu potporu vjeri, poglavito onih koji rade na formaciji vjernika, tako presudnoj u našem kulturnom ozračju. U tu sam svrhu pozvao Kongregaciju za nauk vjere da, u dogovoru s mjerodavnim osobama iz dikasterijâ Svete Stolice, sastavi *Notu*, kojom će se Crkvi i vjernicima pružiti neke smjernice da bi se ovu Godinu vjere proživjelo na što djelotvorniji i primjereniji način, u službi vjerovanja i evangelizacije.

Vjera je, naime, više no u prošlosti izložena nizu pitanja koja dolaze iz promijenjenog mentaliteta a koji, osobito danas, svodi razumu sigurne činjenice isključivo na sigurnosti koje pružaju znanstvena i tehnološka otkrića. Crkva se ipak nije nikada bojala pokazati kako između vjere i autentične znanosti ne može biti bilo kakvog sukoba jer oboje, premda različitim putovima, teže istini [22].

13. Tijekom ove *Godine* bit će od presudne važnosti vratiti se povijesnim tragovima naše vjere, koja je označena nedokučivim misterijem isprepletenosti svetosti i grijeha. Dok ova prva jasno pokazuje veliki doprinos koji su muškarci i žene davali rastu i razvoju zajednice vlastitim životnim svjedočenjem, ovo potonje mora u svakom od nas potaknuti iskreni i trajni rad na

obraćenju da bismo iskusili milosrđe Oca koji svima ide ususret.

Tijekom tog razdoblja morat ćemo neprestano svoj pogled upirati u Isusa Krista “Početnika i Dovršitelja vjere” (*Heb 12, 2*): u njemu sve boli i čežnje ljudskog srca nalaze ispunjenje. Radost ljubavi, odgovor na dramu trpljenja i boli, snaga opraštanja za primljene uvrede i pobjeda života nad prazninom smrti – sve to pronalazi svoje ispunjenje u otajstvu njegova utjelovljenja, u njegovu čovještvu, u njegovu dijeljenju naše ljudske slabosti da je preobrazi snagom svoga uskrsnuća. U njemu, umrlom i uskrsnom za naše spasenje, primjeri vjere koji su označili ovih dvije tisuće godina naše povijesti spasenja zasjali su u svom punom sjaju.

Po vjeri Marija je prihvatila Anđelovu riječ i povjerovala naviještaju da će postati Majkom Božjom u poslušnosti svoga posvećenja (usp. *Lk 1, 38*). Prilikom posjeta Elizabeti uzdigla je svoj hvalospjev Svevišnjem za čudesa koja izvodi u onima koji se u nj uzdaju (usp. *Lk 1, 46-55*). S radošću i strepnjom donijela je na svijet svoga jedinog Sina, sačuvavši svoje djevičanstvo netaknutim (usp. *Lk 2, 6-7*). Povjerovavši svom zaručniku Josipu, povela je Isusa u Egipat da ga spasi od Herodova progona (usp. *Mt 2, 13-15*). Istom vjerom je slijedila Gospodina u njegovu propovijedanju i ostala je s njim sve do Golgote (usp. *Iv 19, 25-27*). S vjerom je Marija iskusila plodove Isusova uskrsnuća i, pohranjujući sva sjećanja u svome srcu (usp. *Lk 2, 19.51*), prenijela ih Dvanaestorici okupljenih s njom u dvorani Posljednje večere da bi primili Duha Svetoga (usp. *Dj 1,14; 2,1-4*).

Po vjeri apostoli ostaviše sve i pođoše za Učiteljem (usp. *Mk 10, 28*). Povjerovali su riječima kojima je naviještao Božje kraljevstvo koje je prisutno i ostvareno u njegovoj osobi (usp. *Lk 11, 20*). Živjeli su sa Isusom koji ih je poučavao svome nauku i ostavio im novo pravilo života po kojem će ih se prepoznavati kao njegove učenike nakon njegove smrti (usp. *Iv 13, 34-35*). Po vjeri su prošli čitavim svijetom, slijedeći

zapovijed da donesu evanđelje svakom stvorenju (usp. *Mk* 16, 15) i, bez imalo straha, navijestali su svima radost uskrsnuća čiji su bili vjerni svjedoci.

Po vjeri su učenici formirali prvu zajednicu sabranu oko nauka apostolskog, u molitvi, u slavljenju euharistije, dijeleći sve što su posjedovali kako bi sva braća imala što im je potrebno (usp. *Dj* 2, 42-47).

Po vjeri su mučenici dali svoj život, dajući svjedočanstvo za istinu evanđelja koja ih je preobrazila i osposobila ih za najveći dar ljubavi: oprostiti svojim progoniteljima.

Vjerom su muškarci i žene posvetili svoj život Kristu, ostavivši sve da u evanđeoskoj jednostavnosti žive poslušnost, siromaštvo i čistoću, konkretne znakove iščekivanja Gospodina koji neće kasniti. Vjerom su mnogi kršćani činili djela pravde da provedu u djelo Gospodinovu riječ, koji je došao navijestiti oslobođenje potlačenima i godinu milosti za sve (usp. *Lk* 4, 18-19).

Vjerom su, tijekom stoljećâ, muškarci i žene svih životnih dobi, čija su imena upisana u Knjigu života (usp. *Otk* 7, 9; 13, 8), ispovijedali ljepotu nasljedovanja Isusa Krista gdje god su bili pozvani dati svjedočanstvo svojeg kršćanstva: u obitelji, u svom zvanju, u javnom životu, u vršenju karizmi i službi na koje su bili pozvani.

Po vjeri živimo i mi: svakodnevnim priznavanjem Gospodina Isusa, prisutna u našem životu i povijesti.

14. *Godina vjere* bit će također dobra prilika da osnažimo svjedočanstvo ljubavi. Sveti Pavao podsjeća: “A sada: ostaju vjera, ufanje i ljubav - to troje - ali najveća je među njima ljubav” (*1 Kor* 13, 13). Još snažnijim riječima – koje kršćanima trajno dozivaju u svijest njihove obaveze – apostol Jakov kaže: “Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanje pa im tkogod od vas rekne: 'Hajdete u miru, grijte se i sitite', a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera:

ako nema djela, mrtva je u sebi. Inače, mogao bi tko reći: 'Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru'” (*Jak* 2, 14-18).

Vjera bez ljubavi ne donosi ploda a ljubav bez vjere bio bi osjećaj prepušten na milost i nemilost sumnji. Vjera i ljubav se uzajamno zahtijevaju, tako da prva omogućuje drugoj da ostvari svoj put. Mnogo je kršćana koji, naime, posvećuju svoj život s ljubavlju onima koji su sami, potisnuti na rub društva ili isključeni kao onima kojima prvima trebamo posvetiti svoju pozornost i kojima najprije trebamo priteći u pomoć, jer se upravo u njima odražava lice samog Krista. Zahvaljujući vjeri možemo u onima koji traže našu ljubav prepoznati lice Gospodina uskrsloga: “Zaista, kažem vam, što god učinite jednomu od ove moje najmanje braće, meni učinite!” (*Mt* 25, 40). Te su njegove riječi opomena koju ne smijemo zaboraviti i trajni poziv da mu uzvratimo onu ljubav kojom se on brine za nas. Vjera je ta koja omogućuje prepoznati Krista i njegova je ljubav to što nas potiče da mu pomognemo svaki put kada ga susretnemo u svojem bližnjem na svom životom putu. Potpomognuti vjerom, gledamo s nadom u naše zauzimanje u svijetu, iščekujući “nova nebesa i zemlju novu, gdje pravednost prebiva” (*2 Pt* 3, 13; usp. *Otk* 21, 1).

15. Pred kraj svoga života, apostol Pavao traži od učenika Timoteja da “teži vjeri” (usp. *2 Tim* 2, 22) istom onom postojanošću kojom je to činio kada je bio mlad (usp. *2 Tim* 3, 15). Doživimo taj poziv kao da je upućen svakom do nas, kako se nitko ne bi ulijenio u vjeri. Ona nam je vjerna suputnica na životnom putu koja omogućuje, uvijek iznova, zamijećivati čudesa koja Bog čini za nas. Kao ona koja ima za cilj pomoći nam uočavati znakove vremena u današnjoj povijesti, vjera obvezuje svakog od nas da postane živi znak prisutnosti Uskrsloga u svijetu. Ono što svijet danas

osobito treba jest uvjerljivo svjedočenje onih koji su, prosvijetljeni u umu i srcu Gospodinovom Riječju, kadri otvoriti srce i um mnogih ljudi želji za Bogom i pravim životom, životom koji nema kraja.

Neka “riječ Gospodnja trči i proslavlja se” (2 Sol 3, 1): neka ova *Godina vjere* učini sve čvršćim odnos s Kristom Gospodinom, jer je samo u njemu naša budućnost izvjesna i samo u njemu imamo jamstvo istinske i trajne ljubavi. Riječi apostola Petra bacaju posljednju zraku svjetla na vjeru: “Zbog toga se radujte, makar se sada možda trebalo malo i žalostiti zbog različitih kušnja: da prokušanost vaše vjere - dragocjenija od propadljivog zlata, koje se ipak u vatri kuša - stekne hvalu, slavu i čast o Objavljenju Isusa Krista. Njega vi ljubite iako ga ne vidjeste; u njega, iako ga još ne gledate, vjerujete te klikćete od radosti neizrecive i proslavljene što postigoste svrhu svoje vjere: spasenje duša” (1 Pt 1, 6-9). Vjernici u svojem životu doživljavaju iskustva radosti ali i trpljenja. Koliki su samo sveci živjeli u samoći! Koliki su

vjernici, i u našim danima, kušani Božjom šutnjom a tako bi htjeli čuti njegov utješni glas! Životne kušnje, dok omogućavaju shvatiti otajstvo Križa i sudjelovati u Kristovim patnjama (usp. Kol 1, 24), uvod su u radost i nadu kojima vodi vjera: “Zato uživam u slabostima, uvredama, poteškoćama, progonstvima, tjeskobama poradi Krista. Jer kad sam slab, onda sam jak” (2 Kor 12, 10). Mi sa čvrstim pouzdanjem vjerujemo da je Gospodin Isus pobijedio zlo i smrt. Istim se tim pouzdanjem povjeravamo njemu: On, prisutan među nama, pobjeđuje moć zla (usp. Lk 11, 20) a Crkva, vidljiva zajednica njegova milosrđa, ostaje u njemu kao znak konačnog pomirenja s Ocem.

Povjerimo Majci Božjoj, koja je proglašena “blaženom” zato što “povjerova” (Lk 1, 45), ovo vrijeme milosti.

Dano u Rimu, pri Svetom Petru, 11. listopada 2011., sedme pontifikata.

Papa Benedikt XVI.

- [1] [Omelia per l'inizio del ministero petrino del Vescovo di Roma \(24. travnja 2005.\)](#): AAS 97(2005), 710.
- [2] Usp. BENEDIKT XVI., [Omelia S. Messa al Terreiro do Paço, Lisabon \(11. svibnja 2010.\)](#): *Insegnamenti* VI,1(2010), 673.
- [3] Usp. IVAN PAVAO II., Apost. konst. [Fidei depositum](#) (11. listopada 1992.): AAS 86(1994), 113-118.
- [4] Usp. *Rapporto finale del Secondo Sinodo Straordinario dei Vescovi* (7. prosinca 1985.), II, B, a, 4: u *Enchiridion Vaticanum*, knj. 9, br. 1797.
- [5] PAVAO VI., Apost. pobud. [Petrum et Paulum Apostolos](#), o 1900. obljetnici mučeništva svetih apostola Petra i Pavla XIX (22. veljače 1967.): AAS 59(1967), 196.
- [6] *Isto*, 198.
- [7] PAVAO VI., [Solenne Professione di fede](#), Omelia per la Concelebrazione nel XIX centenario del martirio dei Santi Apostoli Pietro e Paolo, a conclusione dell' “Anno della fede” (30. lipnja 1968.): AAS 60(1968), 433-445.
- [8] ISTI, [Opća audijencija \(14. lipnja 1967.\)](#): *Insegnamenti* V(1967), 801.
- [9] IVAN PAVAO II., Apost. pismo [Novo millennio ineunte](#) (6. siječnja 2001.), 57: AAS 93(2001), 308.
- [10] [Discorso alla Curia Romana \(22. prosinca 2005.\)](#): AAS 98(2006), 52.
- [11] DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. o Crkvi [Lumen gentium](#), 8.
- [12] *De utilitate credendi*, 1,2.
- [13] Usp. AUGUSTIN IZ HIPONA, *Ispovijesti*, I,1.
- [14] DRUGI VATIKANSKI KONCIL, Konst. o svetoj liturgiji [Sacrosanctum Concilium](#), 10.
- [15] Usp. IVAN PAVAO II., Apost. konst. [Fidei depositum](#) (11. listopada 1992.): AAS 86(1994), 116.
- [16] *Sermo* 215,1.
- [17] *Katekizam Katoličke Crkve*, 167.
- [18] Usp. PRVI VATIKANSKI KONCIL, Dogm. konst. o katoličkoj vjeri *Dei Filius*, pog. III: DS 3008-3009; DRUGI VATIKANSKI KONCIL Dogm. konst. o božanskoj objavi [Dei Verbum](#), 5.
- [19] BENEDIKT XVI., [Discorso al Collège des Bernardins, Pariz \(12. rujna 2008.\)](#): AAS 100(2008), 722.
- [20] Usp. AUGUSTIN IZ HIPONA, *Ispovijesti*, XIII, 1.
- [21] IVAN PAVAO II., Apost. konst. [Fidei depositum](#) (11. listopada 1992.): AAS 86(1994), 115 e 117.
- [22] Usp. ISTI, Enc. [Fides et ratio](#) (14. rujna 1998.), br. 34 i 106: AAS 91(1999), 31-32, 86-87.

Poruka pape Benedikta XVI. za 49. Svjetski dan molitve za zvanja

Tema: Zvanja su dar Božje ljubavi

Draga braćo i sestre,

Svjetski dan molitve za zvanja, koji će se slaviti 29. travnja 2012., na Četvrtu uskrsnu nedjelju, poziva nas razmišljati o temi: *Zvanja su dar Božje ljubavi*. Izvor svakog savršenog dara je Bog ljubavi – *Deus caritas est*: »tko ostaje u ljubavi, u Bogu ostaje, i Bog u njemu« (1 Iv 4, 16). Sveto pismo opisuje povijest te praiskonske povezanosti Boga i čovjeka, koja prethodi samom stvaranju. Sveti Pavao, kada piše kršćanima iz grada Efeza, uzdiže himan zahvaljivanja i hvale Ocu, koji neizmjerom dobrohotnošću, kroz stoljećâ ostvaruje svoj sveopći naum spasenja, koji je naum ljubavi. U Sinu Isusu – kaže Pavao – on »nas sebi izabra prije postanka svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim« (Ef 1, 4). Bog nas je ljubio i »prije« nego smo nastali! Nošen isključivo svojom bezuvjetnom ljubavlju, on nas je »načinio ni od čega« (usp. 2 Mak 7, 28) da nas privede punini zajedništva sa sobom.

Obuzet silnim divljenjem pred djelom Božje providnosti, psalmist kliče: »Gledam ti nebesa, djelo prstiju tvojih, mjesec i zvijezde što ih učvrsti - pa što je čovjek da ga se spominješ, sin čovječji te ga pohađiš?« (Ps 8, 4-5). Duboka istina o našem životu je, dakle, sadržana u ovom iznenađujućem otajstvu: svako stvorenje, a na poseban način svaka osoba, je plod jedne Božje misli i jednog čina Božje ljubavi, beskrajne, vjerne i vječne ljubavi (usp. Jr 31, 3). Otkriće te stvarnosti ono je što uistinu stubokom mijenja naš život. U jednom čuvenom tekstu iz *Ispovijesti*, sveti Augustin izražava velikom snagom svoje otkriće Boga kao najviše ljepote i najviše ljubavi, Boga koji mu je uvijek bio blizu, ali kojem je konačno otvorio svoj um i srce da ih on preobrazi: »Kasno sam te uzljubio,

ljepoto tako stara i tako nova, kasno sam te uzljubio! A eto, ti si bio u meni, a ja izvan sebe. Ondje sam te tražio nasrćući na ta lijepa bića koja si stvorio, ja rugoba. Ti si bio sa mnom, a ja nisam bio s tobom. Mene su daleko od tebe držale one stvari koje ne bi postojale kad ne bi bile u tebi. Zvao si me i vikao, probio si moju gluhoću, zabljesnuo si, sijevnuo si i rastjerao moju sljepoću, prosuo si miomiris, a ja sam ga upio pa uzdišem za tobom, okusio sam pa gladujem i žeđam, dotakao si me, i ja gorim za mirom tvojim« (Knjiga deseta, Glava 27, 38). Tim slikama svetac ih Hipona pokušava opisati neizrecivo otajstvo susreta s Bogom, s njegovom ljubavlju koja preobražava čitav život.

Riječ je o bespridržajnoj ljubavi koja nam prethodi, jača nas i doziva na našem životnom putu a ima svoj korijen u potpunom Božjem besplatnom daru. Govoreći osobito o svećeničkoj službi, moj prethodnik, blaženi Ivan Pavao II. rekao je da »svaki ministerijalni čin, dok privodi k ljubavi i služenju Crkvi, potiče na sve veće dozrijevanje u služenju Isusu Kristu Glavi, Pastiru i Zaručniku Crkve. Ta se ljubav oblikuje kao odgovor na onu prethodeću, slobodnu i nezasluženu ljubav Božju u Kristu« (Apost. posinod. pobud. [Pastores dabo vobis](#), 25). Svako je pojedino zvanje, naime, plod Božje inicijative, ono je *dar Božje ljubavi*! On je taj koji čini »prvi korak« i to ne zbog neke posebne dobrote koju je našao u nama, već zbog prisutnosti same njegove ljubavi koja je »razlivena u srcima našim po Duhu Svetom koji nam je dan« (Rim 5, 5).

U svakom dobu, izvor Božjeg poziva treba tražiti u inicijativi beskrajne Božje ljubavi, koja se u punini očituje u Isusu Kristu. Kao što sam napisao u svojoj prvoj enciklici *Deus caritas est*: »Bog je vidljiv na mnogobrojne načine. U povijesti ljubavi

koju nam Biblija prenosi, on nam izlazi ususret, pokušava osvojiti naša srca – sve do Posljednje večere, sve do srca probodena na križu, sve do njegovih ukazanja nakon uskrsnuća i velikih djela kojima je, po djelovanju apostola, vodio prvu Crkvu na njezinu putu. I u kasnijoj povijesti Crkve Gospodin nije bio odsutan: uvijek nam iznova izlazi ususret, po muževima i ženama koji zrače njegovom prisutnošću, u svojoj Riječi, u sakramentima, na osobit način u Euharistiji» (17).

Božja ljubav je vječna; on je vjeran samom sebi, vjeran je »riječi koju daje tisući naraštaja« (Ps 105, 8). Potrebno je zato iznova razglašavati, navlastito novim naraštajima, privlačnu ljepotu te Božje ljubavi, koja nam prethodi i prati nas na našem putu: ona je tajni poticaj, ona je motivacija koja nikada ne jenjava, čak ni u najtežim okolnostima.

Draga braćo i sestre, trebamo otvoriti svoj život toj ljubavi. Savršena Božja ljubav (usp. Mt 5, 48) je to na što nas svakodnevno poziva Isus Krist! Visoko mjerilo kršćanskog života sastoji se naime u tome ljubimo »kao« što ljubi Bog; riječ je o ljubavi koja se očituje u potpunom, vjernom i plodonosnom sebedarju. Ojađenoj poglavarici samostana u Segoviji, u jeku dramatičnih okolnosti u kojem se tih godina našao samostan jer mu je prijetilo ukidanje, sveti Ivan od Križa odgovara pozivajući je da djeluje po Božjem: »Ne mislite ni na što drugo osim da Bog sve uređuje i vodi; a gdje ljubavi nema, tamo je unesite i ubrat ćete ljubav« (Epistolario, 26).

Upravom na tome tlu prinošenja samog sebe i otvorenosti Božjoj ljubavi i kao plod te ljubavi, rađaju se i rastu sva zvanja. Crpeći iz toga izvora u molitvi, čestim utjecanjem Riječi i sakramentima, osobito euharistiji, moguće je živjeti ljubav prema bližnjem u kojem se uči otkrivati lice Krista Gospodina (usp. Mt 25, 31-46). Da bi izrazio neraskidivu vezu između tih »dvaju ljubavi« – prema Bogu i prema bližnjemu –

koji izvire iz istog božanskog vrela i kojem se vraćaju, papa Grgur Veliki koristi primjer male biljke: »Na tlu našeg srca [Bog] je zasadio prvi korijen ljubavi prema njemu, iz kojeg se kasnije razvila, poput lista, bratska ljubav« (Moralium Libri, sive expo-sitio in Librum B. Job, Lib. VII, cap. 24, 28; PL 75, 780D).

Ta dva izraza jedne Božje ljubavi, moraju s posebnim intenzitetom i čistoćom srca živjeti oni koji su odlučili krenuti putom raspoznavanja životnog zvanja koji vodi prema svećeničkoj službi i redovničkom životu; oni su njihovo prepoznatljivo obilježje. Naime, ljubav prema Bogu, koju su prezbiter i redovnici pozvani vidljivo – premda uvijek nesavršeno – u sebi odražavati, je razlog da se odgovori na poziv posebnog posvećenja Gospodinu po svećeničkom ređenju odnosno ispovijedanju evandeoskih savjetâ. Snaga odgovora svetog Petra božanskom Učitelju: »Da, Gospodine, ti znaš da te volim« (Iv 21, 15) tajna je života darovanog i življenog u punini, i zato ispunjenog dubokom radošću.

Drugi konkretni izraz ljubavi, onaj prema bližnjem, prije svega prema onima koji su u najvećoj potrebi i koji najviše trpe, je presudni poticaj koji navodi svećenika i posvećene osobe da budu graditelji zajedništva među ljudima i sijači nade. Odnos posvećenih osoba, a napose svećenika, s vjerničkom zajednicom je živ i postaje također temeljni aspekt njihove afektivnosti. U vezi s tim sveti Arški župnik je volio ponavljati: »Svećenik nije svećenik za sebe, već za vas« (Le curé d'Ar. Sa pensée – Son cœur, Foi Vivante, 1966., str. 100).

Draga braćo u episkopatu, dragi prezbiteri, đakoni, redovnici i redovnice, vjeroučitelji, pastoralni djelatnici i svi vi koji radite na polju odgoja novih naraštajâ, najtoplije vas pozivam da pomno obratite pozornost onim članovima župnih zajednica, udrugâ i crkvenih pokretâ koji primjećuju u sebi znakove poziva na svećeništvo i posebno posvećenje Bogu. Važno je da se u

Crkvi stvore povoljni uvjeti koji će omogućiti mnogim mladim ljudima da kažu svoj »da«, kao velikodušni odgovor na poziv Božje ljubavi.

Na pastoralu zvanja leži zadatak da pruži korisne smjernice kako bi taj hod bio plodonosan. U središtu toga će biti ljubav prema Božjoj riječi jačana sve većim upoznavanjem sa Svetim Pismom i pažljivom i stalnom osobnom i zajedničkom molitvom; to će im omogućiti da osjete Božji poziv usred vreve kojom je ispunjen svakodnevni život. Ali iznad svega, euharistija mora biti »živo središte« svakog hoda prema zvanju: tu nas Božja ljubav dotiče u Kristovoj žrtvi, savršenom izrazu ljubavi, i tu uvijek iznova učimo živjeti »visoko mjerilo« Božje ljubavi. Riječ, molitva i euharistija su dragocjeno blago koje nas osposobljava shvatiti ljepotu života potpuno utrošenog za Kraljevstvo.

Želim da mjesne Crkve, u svojim različitim sastavnicama, postanu »prostori« pomnog razlučivanja i dubokog preispitivanja zvanja, prostori gdje se mladićima i djevojkama pruža mudro i snažno duhovno vodstvo. Na taj način kršćanska zajednica i sama postaje očitovanje ljubavi Boga u kojem prebiva svaki poziv. Ta dinamika, koja odgovara na pitanja Isusove nove zapovijedi, može pronaći rječito i jedinstveno ostvarenje u kršćanskim obiteljima,

ja je ljubav izraz Kristove ljubavi koji je dao samog sebe za svoju Crkvu (usp. *Ef* 5, 32). U obiteljima, »zajednicama života i ljubavi« ([Gaudium et spes](#), 48), novi naraštaji mogu steći divno iskustvo te požrtvovne ljubavi. One, naime, ne samo da su povlašteno mjesto ljudskog i kršćanskog odgoja, već mogu predstavljati »prvo i najbolje sjemenište poziva na život posvećen kraljevstvu Božjem« (Ivan Pavao II., Apost. pobud. *Familiaris consortio*, 53), pomažući svojim članovima upravo u obitelji otkriti ljepotu i važnost svećeništva i posvećenog života. Neka pastiri i vjernici laici uvijek surađuju na tome da se u Crkvi umnože te »kuće i škole zajedništva« po uzoru na svetu nazaretsku obitelj, skladni odraz života Presvetog Trojstva na zemlji.

S tim željama, od srca podjeljujem apostolski blagoslov vama, draga braćo u episkopatu, svećenicima, đakonima, redovnicima, redovnicama i svim vjernicima laicima, osobito mladićima i djevojkama koji poučljiva srca oslušuju Božji glas i spremni su ga prihvatiti i velikodušno i vjerno uza nj prijanjati.

Iz Vatikana, 18. listopada 2011.

Papa Benedikt XVI.

***Poruka pape Benedikta XVI.
za Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija 2012.***

Šutnja i Riječ: put evangelizacije

Draga braćo i sestre,

uoči Svjetskog dana sredstava društvenih komunikacija 2012., želim podijeliti s vama neka razmišljanja o jednom aspektu ljudskog procesa komunikacije koji se,

premda veoma važan, katkad zaboravlja, a na kojeg je danas osobito potrebno podsjetiti. Riječ je o odnosu između šutnje i riječi: to su dvije odrednice komunikacije među kojima mora postojati ravnoteža, koje se moraju jedna s drugom izmjenjivati

i uzajamno nadopunjavati da bi se postigao istinski dijalog i duboka bliskost među ljudima. Kada se riječ i šutnja međusobno isključuju, komunikacija se pogoršava, bilo zato što to dovodi do stanovite zaglušnosti bilo pak zato što se, naprotiv, time stvara ozračje hladnoće; kada se, međutim, uzajamno upotpunjuju, tada komunikacija dobiva na vrijednosti i značenju.

Šutnja je sastavni dio komunikacije i bez nje ne postoje riječi bogate sadržajem. U šutnji oslušujemo i bolje upoznajemo sami sebe, u njoj se rađa i produbljuje misao, jasnije shvaćamo ono što želimo reći i ono što očekujemo od drugoga, biramo riječi kojima ćemo se izraziti. Kada šutimo tada drugoj osobi omogućujemo da govori, da izrazi svoje stavove, a sebi samima da ne ostanemo vezani isključivo uz naše riječi i naše ideje i tako budemo prikraćeni za njihovo odgovarajuće propitkivanje. Otvara se tako prostor za uzajamno slušanje i postaje moguće uspostaviti dublji međuljudski odnos. Često, na primjer, možemo primijetiti kako se među onima koji se vole najautentičnija komunikacija odvija upravo u šutnji: neka kretnja, izraz lica, govor tijela znakovi su kojima oni jedno drugom otkrivaju ono što nose u sebi. U tišini progovaraju radost, zabrinutosti, patnje, koji upravo u njoj nalaze neki posebno snažan izražajni oblik. Iz šutnje, dakle, proizlazi još zahtjevnija komunikacija, koja zahtijeva tankoćutnost i onu sposobnost slušanja koji često otkrivaju dubinu i narav međusobnih odnosa. Tamo gdje vlada obilje porukâ i informacijâ, šutnja postaje bitna da bi se moglo razlučiti između onoga što je važno i onoga što je beskorisno odnosno sporedno. Duboko razmišljanje pomaže nam otkriti postojeći odnos između događaja koji su na prvi pogled međusobno nepovezani, iznositi sudove, analizirati poruke; sve to omogućuje dijeliti promišljene i relevantne stavove i mišljenja, čime se stvara autentični kompleks općeg znanja. Zato je nužno stvoriti prikladno okruženje, gotovo svojevrsni »eko-sustav« u kojem će se očuvati

ispravna ravnoteža između šutnje i riječi, slika i zvukova.

Današnji se komunikacijski proces u velikoj mjeri sastoji od traženja odgovora na razna pitanja. Tražilice i društvene mreže su polazišne točke komunikacije za mnoge osobe koje traže savjete, prijedloge, informacije, odgovore. U našim danima Internet postaje sve više prostor za pitanja i odgovore; štoviše, suvremeni je čovjek često obasut odgovorima i pitanjima koja si nikada prije nije postavljao i potrebama koje nije zamjećivao. Ako želimo prepoznati i usredotočiti se na pitanja koja su uistinu važna, šutnja je dragocjeno pomagalo koje nam pruža mogućnost ispravno razlučiti među mnogobrojnim poticajima i podacima koje primamo. U složenom i raznolikom svijetu komunikacije na vidjelo, ipak, izbija činjenica da je mnogo onih koji si postavljaju posljednja pitanja ljudskog života: tko sam? dokle seže moje znanje? što mi je činiti? čemu se mogu nadati? Važno je pružiti potporu osobama koje postavljaju ta pitanja i otvoriti mogućnost dubokog dijaloga, kojeg čine riječi, uzajamno razumijevanje, ali također poziv na razmišljanje i šutnju, koja, katkad, može biti rječitija od prenatrpanog odgovora i omogućuje onome koji traži odgovore na pitanja koja ga muče da dublje uroni u vlastito biće i otvori se onom putu spoznaje kojeg je Bog upisao u čovjekovo srce.

Ta neprekidna bujica pitanja očituje, u konačnici, nemir ljudskog bića koje uvijek traga za, malim ili velikim, istinama koje daju smisao i nadu životu. Čovjek se ne može zadovoljiti pukom i pomirljivom razmjenom mišljenja i životnih iskustava: svi tražimo istinu i svima nam je zajednička ta duboka čežnja, i to danas više no ikada prije: »Kada ljudi razmjenjuju informacije, već dijele same sebe, svoj pogled na svijet, svoje nade, svoje ideale« (*Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan sredstava društvenih komunikacija 2012.*).

Nužno je posvetiti dužnu pozornost raznim web stranicama, aplikacijama i

društvenim mrežama koje mogu pomoći današnjim ljudima da pronađu vremena za raz-mišljanje i istinska propitkivanja, ali također da pronađu prostora za šutnju, priliku za molitvu, razmatranje ili zajedničko slušanje Božje riječi. U jezgrovitosti kratkih poruka, koje često nisu duže od retka iz Biblije, mogu se izraziti duboke misli, pod uvjetom da sugovornici nisu zanemarili i prestali njegovati vlastitu nutrinu. Ne treba se čuditi što su, u raznim biblijskim tradicijama, samoća i šutnja povlašteni prostori koji pomažu osobama da ponovno pronađu same sebe i onu Istinu koja daje smisao svemu. Bog biblijske objave govori i bez riječi: »Kao što pokazuje križ Kristov, Bog govori i po svojoj šutnji. Božja šutnja, iskustvo udaljenosti Svemogućega i Oca, predstavlja ključnu postaju u zemaljskom hodu Sina Božjega, utjelovljene Riječi... Božja šutnja produžava njegove prethodne riječi. U ovim mračnim trenucima On govori po otajstvu svoje šutnje« (Posin. ap. pob. *Verbum Domini*, 30. rujna 2010., 21). Rječitost Božje ljubavi, življene sve do najvišeg dara, govori u šutnji križa. Nakon Kristove smrti, na zemlji je zavladała silna tišina i na Veliku subotu, kada »Kralj spava... [i] Bog u tijelu usnuo [je] i probudio pomrle od početka svijeta« (usp. *Služba čitanja na Veliku subotu*), odjekuje glas Boga punog ljubavi prema ljudskom rodu.

Ako Bog govori čovjeku u šutnji, čovjek također u šutnji otkriva mogućnost da govori s Bogom i o Bogu. »Trebamo onu šutnju koja postaje kontemplacija, koja nam omogućuje ući u Božju šutnju i tako doći do točke gdje se rađa Riječ, otkupiteljska Riječ« (*Homilija, Misa sa članovima Međunarodne teološke komisije*, 6. listopada 2006.). Naš se govor uvijek pokazuje neprimjerenim kada treba govoriti o Božjoj veličini te se tako otvara prostora za tihu kontemplaciju. Iz te se kontemplacije u svoj svojoj snazi rađa urgentnost misije, odlučnu nužnost »prenošenja drugima onoga što smo vidjeli i čuli«, da svi budu u zajedništvu s Bogom (usp. *I Iv* 1,

3). Tiha kontemplacija omogućuje nam uroniti u izvor Ljubavi, koja nas vodi prema našem bližnjem tako da možemo osjetiti njegovu bol i pružiti mu Kristovo svjetlo, njegovu poruku života, njegov potpuni dar koji spašava.

U tihoj kontemplaciji, nadalje, još snažnije na vidjelo izbija ona Vječna riječ po kojoj je stvoren svijet, i dokučuje se onaj naum spasenja kojeg Bog ostvaruje po riječi i gestama u čitavoj povijesti čovječanstva. Kao što podsjeća Drugi vatikanski koncil, Božja se objava ostvaruje »djelima i riječima iznutra međusobno povezanim tako da djela što ih je Bog izveo u povijesti spa-senja očituju i potkrepljuju nauk i riječima označene stvari, a riječi razglasuju djela i osvjetljuju u njima sadržano otajstvo« (*Dei Verbum*, 2). A taj naum spasenja ima vrhunac u osobi Isusa iz Nazareta, posrednika i punine čitave objave. Po njemu smo upoznali pravo lice Boga Oca i on nas je svojim križem i uskrsnućem izveo iz ropstva grijeha i smrti i priveo k slobodi djece Božje. Temeljno pitanje o čovjekovu smislu nalazi u Kristovu otajstvu odgovor koji može unijeti mir u nemirno ljudsko srce. Iz toga se otajstva rađa poslanje Crkve, to otajstvo potiče kršćane da postanu navjestitelji nade i spasenja, svjedoci one ljubavi koja promiče čovjekovo dostojanstvo i koja gradi pravdu i mir.

Riječ i šutnja. Učiti se komunikaciji znači naučiti slušati, kontemplirati, a ne samo govoriti, a to je posebno važno za vjerovjesnike: šutnja i riječ su bitni sastavni dijelovi komunikacijskog djelovanja Crkve, u cilju novog naviještanja Krista u suvremenom svijetu. Mariji, koja u tišini »sluša Riječ i daje joj rasti« (*Molitva za Agoru mladih u Loretu*, 1.-2. rujna 2007.), povjeravam čitavo djelo evangelizacije koje Crkva provodi pomoću sredstava društvene komunikacije.

Papa Benedikt XVI.

*Iz Vatikana, 24. siječnja 2012.,
blagdan svetog Franje Saleškog.*

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

DAN POSVEĆENOG ŽIVOTA

Poštovane redovnice,
redovnici i posvećeni laici,
drage sestre i braćo u Kristu!

U ime Vijeća HBK za Ustanove posvećenoga života i Družbe apostolskoga života i u ime Vijeća Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica želimo vam blagoslovljen i Božjom milošću ispunjen Dan posvećenoga života. Hrvatsko je redovništvo uvijek promicalo evanđeoske i općeljudske vrijednosti u sredinama u kojima je djelovalo. Od svojih prvih dana, u suradnji s mjesnim ordinarijima, nastojalo je oko izgradnje boljega i plemenitijega društva na svim razinama njegove egzistencije: u znanosti, u kulturi, u karitativnim i humanitarnim aktivnostima, u brizi za socijalno najugroženije, a iznad svega u navješćanju riječi Božje i proslavi spasenjskoga djela Isusa Krista. Ono i danas ima takvo poslanje. Zato bismo vas htjeli podsjetiti i usmjeriti vašu pažnju na neka područja posebno važna za život Crkve i društva u novonastalim okolnostima u Hrvatskoj i svijetu. Čini se, naime, da sljedeće tri odrednice bitno utječu na oblikovanje suvremenoga mentaliteta i uvelike usmjeravaju ljudsko djelovanje.

Prvo, globalizacija u najširem smislu te riječi i novi oblici međusobnih odnosa koji umanjuju ili potpuno uklanjaju nekadašnje prepreke u sporazumijevanju i zajedničkome djelovanju. Ova odrednica našega vremena otvara nova područja za širenje kršćanskih ideala, ali istodobno povećava mogućnost manipulacije ljudskim uvjerenjima, usmjerenjima i u konačnici ljudskim životima. S obzirom na našu konkretnu stvarnost, možda je moto posjeta pape Benedikta XVI. našoj domovini najbolji odgovor na globalističke trendove: „Zajedno u Kristu“. Ovaj poziv na zajedni-

štvo odnosi se na sve nas, na Crkvu u cjelini, a to znači i na hrvatsko redovništvo. Zato je pronalaženje novih oblika zajedništva prijeko potrebno. U tome se smislu i nedavno ujedinjenje HKVRP-a i HUVRP-a u jednu Konferenciju može razumjeti kao odgovor hrvatskoga redovništva na poziv Benedikta XVI. Na izazov globalizacije, naime, redovništvo nije odgovorilo protuglobalističkom ideologijom, nego se odlučilo za još veće međusobno povezivanje radi boljega i potpunijeg postizanja ciljeva vlastitih karizmi. Vjerujemo da će ovo ujedinjenje pridonijeti i sveopćoj redovničkoj solidarnosti s potrebitima i nemoćnima, kojih je u ovo vrijeme recesije nažalost sve više.

Drugo, sekularizacija i apsolutizacija ljudske autonomije, koje sve više zahvaćaju i tradicionalno kršćanske sredine. Na ovaj izazov Crkva odgovara pozivom na novu evangelizaciju. U tome redovništvo ima posebnu ulogu. Sve su redovničke institucije, naime, evangelizacijske, čak i one izrazito kontemplativne i klauzurne. Posebno ističemo evangelizacijski karakter svjetovnih redova i institucija posvećenih laika. Budući da je potrebna nova evangelizacija, potrebna je i reafirmacija specifičnih poslanja u novim eklezijalnim, kulturološkim i društveno-političkim uvjetima. Stoga potičemo na promišljanje i djelotvorno promicanje potencijala redovničkih karizma radi prikladna naviješćanja evanđelja i obznanjivanja nauka Katoličke crkve, čiji je konačni smisao postojanja objava Istine i ostvarenje sveopćega ljudskog spasenja.

Treća odrednica našega vremena koju bismo htjeli ovom prilikom spomenuti jest kulturološki i moralni pluralizam koji, u svome radikalnom obliku, može izazvati i uzajamnu svjetonazorsku i religioznu netrpeljivost. Crkva u Hrvata i njezino redovni-

štvo imaju dugu tradiciju suživota i suradnje s ljudima različitih kultura i svjetonazora, ali i iskustvo očuvanja vlastite kulturološke izvornosti i kršćanskoga identiteta. Zato vjerujemo da je redovništvo kadro ponuditi prikladan odgovor na izazov pluralizma i pridonijeti ekumenskomu i međureligijskom dijalogu, ne samo u okvirima Republike Hrvatske, nego i na široj europskoj razini. Stoga vas pozivamo na vjernost kršćansko-katoličkim i redovničkim idealima, ali i na širokogrudno prihvaćanje drugih u njihovoj različitosti.

Time će se i misionarska dimenzija redovništva još više učvrstiti i zadobiti ono obličje koje zahtijeva ovo vrijeme i ovaj životni prostor.

U ime Vijeća HBK i Vijeća Konferencije, još jednom vam želimo blagoslovljen Dan posvećenoga života!

Zagreb, 25. siječnja 2012.

Mons. Mate Uzinić,

dubrovački biskup

Predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za obitelj **PORUKA ZA XVII. DAN ŽIVOTA**

Nedjelja 5. veljače 2012.

DIJETE JE OSOBA I DAR

Darivanje samog sebe bez pridržaja je vrednota koja tvori toplinu i intimnost obiteljskog života. Među svim članovima obitelji postoji odnos u kome nema računice koja bi očekivala uzvrat. Roditelji se žrtvuju i daju za djecu ne misleći na uzvrat koji bi od djece eventualno mogli dobiti. U obitelji nema gospodarenja i prevlasti ni nad jednim članom. Nitko ne pripada drugima kao netko nad kime, ili nešto nad čime, bi drugi imao neka prava. Svako je dijete za roditelje osoba i dar, a ne predmet koji bi imali pravo posjedovati. Od trenutka začeća počinje novi život koji nije ni očevo ni majčino, nego život novoga ljudskog bića koje se samo za sebe razvija. Suвременa genetika je utvrdila da je tu od prvog časa utvrđen program onoga što će to biće biti – čovjek. To biće nikada neće postati ljudsko ako to nije već od tada (usp. *Dar života*, I.).

Prema tome, od prvog časa svog postojanja, to biće zahtijeva, u svojoj cjelokupnosti, bezuvjetno poštovanje koje duguje ljudskom biću – čovjeku. A čovjeka se vrednuje kao osobu i ljubi ga se takvoga

kakav jest, bez obzira na njegovo fizičko ili mentalno zdravstveno stanje i bez obzira na njegove osobine.

Biomedicinske znanosti imaju sve veće mogućnosti zadiranja u ljudski život. Etički odnos prema čovjeku – bioetika – trebala bi doprinijeti sve većem vrednovanju ljudskog života. Međutim, postupci nekih znanstvenika ne idu u tom pravcu i nisu u skladu s dostojanstvom ljudske osobe. Neke tehnike potpomognute oplodnje, koju bismo radije trebali nazvati umjetnom oplodnjom, jer je to jedino ispravan naziv, šire takozvanu kulturu prava na dijete. Braćni par koji želi dijete kao da ima pravo posjedovati ga pod svaku cijenu. Sve se više forsiraju zahtjevi koji se prikazuju kao pravo da žena ima dijete, svoje dijete, za sebe, putem oplodnje u epruveti. Nije nevjerojatno da će jednoga, ne tako dalekog, dana i muškarac pomišljati da priskrbi za sebe jedno dijete.

Tako se stvara odnos i mentalitet gospodarenja i manipuliranja nad čovjekom. On se ne rađa nego postaje materijal koji se tehnikom „proizvodi“ prema neči-

joj samovolji. Taj se „proizvod“ već prije rođenja sortira, to jest, izabire se jedan koji odgovara tržištu, a ostali se eliminiraju. Umjetna oplodnja nužno uključuje eliminaciju više embrija da bi se tek neki od njih ugnijezdio u maternicu i ugledao svjetlo dana. Ali i u slučaju neželjene višestruke trudnoće pribjegava se selekciji jednog embrija među onima koji su već u utrobi, a ostali se odstranjuju odnosno uništavaju.

Neka ovogodišnji Dan života još jednom svima dozove u svijest da su ljudima darovane velike mogućnosti, ali da nije dozvoljeno sve ono što je moguće! Sa stabla spoznaje dobra i zla u zemaljskom rajju bilo je moguće ubrati plod, ali je to rezultiralo kobnim posljedicama za ljude koji su za tim posegnuli. „Za vašu krv, za vaš život, tražit ću obračun: ... od čovjeka za njegova druga, tražit ću obračun za ljudski život. Tko prolije krv čovjekovu, njegovu će krv čovjek proliti. Jer na sliku Božju stvoren je čovjek“ (Post. 9,5-6).

Pozivam ljude dobre volje, razborite pameti i zdravih moralnih nagnuća, da

učinimo sve kako bi se u društvu i u obitelji iskazivalo dužno poštovanje životu i ljubavi.

I ovom prigodom, a imajući pred očima tolike obitelji okupljene oko Svetog Oca pape Benedikta XVI. na misi 5. lipnja 2011., prigodom prvoga Nacionalnog susreta hrvatskih katoličkih obitelji, ohrabrujem sve muževe i žene te svu djecu da cijene i poštuju život darovan od Boga, koji neka na bračnu i obiteljsku ljubav i zajedništvo izlije obilje mira i svakoga dobra.

U Krku, na blagdan Isusova Krštenja, 8. siječnja 2012.

Mons. Valter Župan,
krčki biskup
i predsjednik Vijeća HBK
za obitelj

Poruka hrvatskih biskupa pred referendum o pristupanju Hrvatske Europskoj Uniji

Dragi vjernici
i svi ljudi dobre volje!

Prije skoro dvije godine dana, 19. ožujka 2010, mi hrvatski biskupi uputili smo Pismo povodom pri-stupnih pregovora za ulazak Republike Hrvatske u Europsku Uniju u kojem smo, u svjetlu evanđelja i crkvenog učiteljstva, razmotrili taj novi povijesni proces ujedinjavanja Europe pazeći pritom posebno na kakvim se temeljima i s kojim ciljevima to ujedinjavanje ostvaruje. Crkva je, naime, stoljećima pratila hod našega naroda i dijelila njegovu sudbinu te ona, kao i svi odgovorni građani, i sada želi znati možemo li u tom novom

društvu, u Europskoj Uniji u koju Hrvatska želi ući, prepoznati svoju prošlost, osmisliti svoju sadašnjost te s nadom gledati na svoju budućnost.

Dakako, nije zadaća ni posao Crkve davati direktive kako i s kime će se države povezivati i udruživati. Njezina je dužnost da kao dobra »majka i učiteljica« (Ivan XXIII) pomogne svakom narodu, pa tako i hrvatskom, zajedništvo u kojem se nalazi izgrađivati na kršćanskim i humanim načelima. Činjenica je da »Hrvatska pripada tisućljetnom europskom kulturnom i civilizacijskom krugu« (Benedikt XVI, 2006), zbog čega se smijemo opravdano nadati da će nam u tom društvu i budućnost

biti bolja i sigurnija nego izvan njega. Ipak konačnu odluku o tome donijet će naši građani na referendumu.

Crkva koja prati svoje vjernike i dijele njihove »radosti i nade, žalosti i tjeskobe« (Drugi vatikanski koncil), poštivat će tu odluku, kao što je poštivala i odluku hrvatskih vlasti kada su zatražile pregovore o pristupu naše države Europskoj Uniji. Svjesni smo da je odluka o ulasku u europsku zajednicu naroda po mnogo čemu dalekosežna te razumijemo strahove mnogih da bi nam to moglo ugroziti suverenitet i posebno nacionalni identitet. Ipak, uvjereni smo da će ta opasnost postati realnom samo ako sami ne budemo dovoljno držali do svoje suverenosti, kulture, jezika, nacionalnih dobara i svega onoga po čemu smo to što jesmo. U globaliziranom svijetu, bili mi u Europskoj Uniji ili ne bili, s tim ćemo se izazovima neprestano suočavati. Zato više od straha od Europske Unije treba nam biti na srcu briga za razvijanje zdrave nacionalne samosvijesti i nemalih potencijala koje naša zemlja i ljudi nose u sebi.

Povijest nas uči da se naš narod mnogo puta nalazio u teškim situacijama i dilemama koje je u onoj mjeri uspijevaio pozitivno prevladati i riješiti u kojoj je vjerovao u sebe i držao se čvrsto kršćanske nade –

Krista koji nikada ne razočarava one koji mu se povjeravaju.

Na temelju takvoga dragocjenog narodnog iskustva potičemo sve katoličke vjernike i sve hrvatske građane da zajednički odbacimo strahove i svaku malodušnost te se hrabro otvorimo budućnosti. Na takav nas je iskorak pozvao i sveti otac Benedikt XVI. za svojega pastoralnog pohoda našoj Crkvi i domovini kada nam je poručio: »Proces ulaska u Europsku Uniju je proces međusobnog davanja i primanja. I Hrvatska svojom poviješću, svojom ljudskom i gospodarskom sposobnošću daje, ali i prima, naravno, proširujući tako vlastite obzore i živeći u toj ne samo gospodarskoj, već nadasve kulturnoj i duhovnoj razmjeni.«

U duhu svega ovdje iznesenoga, pozivamo vas, dragi vjernici, i vas, ljudi dobre volje, da u nedjelju 22. siječnja 2012. godine iziđete na referendum i dadnete po savjesti svoj odgovor na postavljeno pitanje. Dok zazivamo obilje Božjeg blagoslova na čitav naš narod, sve vjernike posebno molimo da se uključe osobno, u obitelji i s drugima u molitvu za domovinu.

Vaši biskupi

U Zagrebu, 17. siječnja 2012.

PRIOPĆENJE SA SJEDNICE STALNOGA VIJEĆA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Pod predsjedanjem mons. Marina Srakića, đakovačko-osječkog nadbiskupa i predsjednika Hrvatske biskupske konferencije, u utorak 17. siječnja 2012. održana je sjednica Stalnoga vijeća HBK-a u Tajništvu HBK-a u Zagrebu, Ksaverska cesta 12A. Na sjednici su sudjelovali i ostali članovi Stalnoga vijeća HBK-a: kardinal Josip Bozanić, nadbiskup zagrebački i potpredsjednik HBK-a, mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, mons. Ivan

Devčić, nadbiskup riječki, mons. Enco Rodinis, generalni tajnik HBK-a, i Fabijan Svalina, zamjenik generalnoga tajnika HBK-a.

Glavna točka dnevnoga reda sjednice Stalnoga vijeća bila je priprema izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK-a koje će se održati 23. siječnja 2012. u Zagrebu i zajedničkog zasjedanja HBK-a i BK BiH-a koje će se održati u Sarajevu 30. i 31. siječnja 2012. godine.

Sa zasjedanja upućena je Poruka hrvatskih biskupa pred referendumom o pristupanju Hrvatske Europskoj Uniji. Biskupi svjesni dalekosežnosti te odluke i razumijevanja strahova mnogih ističu da "više od straha od Europske Unije treba nam biti na srcu briga za razvijanje zdrave nacionalne samosvijesti i nemalih potencijala koje naša zemlja i ljudi nose u sebi". Dragocjeno narodno iskustvo kroz povijest ipak nas ohrabruje i iz tog iskustva čvrste kršćanske nade "potičemo sve katoličke

vjernike i sve hrvatske građane da zajednički odbacimo strahove i svaku malodušnost te se hrabro otvorimo budućnosti", ističe se u poruci hrvatskih biskupa u kojoj se na kraju poziva sve vjernike i ljude dobre volje da u nedjelju 22. siječnja iziđu na referendum i daju po savjesti svoj odgovor na postavljeno pitanje.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije
Zagreb, 17. siječnja 2012.

Priopćenje s Izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK

Izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, pod predsjedanjem predsjednika HBK-a đakovačko-osječkog nadbiskupa Marina Srakića održano je 23. siječnja u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu, priopćilo je Tajništvo HBK. Na zasjedanju je sudjelovao i apostolski nuncij u RH mons. Mario Roberto Cassari.

Izvjeste o radu Komisije za hrvatski martirologij podnio je njezin predsjednik biskup Mile Bogović. Prema odluci HBK-a i BKBiH-a, komisija vodi brigu o žrtvama s područja Hrvatske i BiH. U radu komisija surađuje s državnim Uredom za pronalaznje, obilježavanje i održavanje grobišta žrtava komunističkih zločina nakon Drugoga svjetskog rata. Kao primjer kvalitetnog rada biskup Bogović istaknuo je djelovanje hercegovačkih franjevaca koji sustavno rade na prikupljanju podataka o mučenicima na svome području. U pripremi je znanstveni skup koji će dati doprinos otkrivanju i uprisutnjenju vjerničko-mučeničkog elementa u stradanjima. Biskup Bogović je istaknuo da treba započeti s istraživanjima na terenu i odrediti u svakoj biskupiji odgovornu osobu.

Vlada Republike Hrvatske obavijestila je biskupe o novom sastavu Komisije za odnose s vjerskim zajednicama Vlade Republike Hrvatske. U Biskupsku komisiju HBK-a za odnose s državom, na čijem je čelu kardinal Josip Bozanić, uz postojeće članove izabrani su mons. Mate Uzinić i mons. Ivan Šaško.

Vijeće za obitelj HBK-a preimenovano je u Vijeće za život i obitelj.

Biskupi su se s čuđenjem osvrnuli na izjave ministra zdravlja Vlade Republike Hrvatske o početku ljudskoga života koje su u javnosti odjeknule kao nestručne, nehuma- ne i ideološki motivirane.

Na zasjedanju je bilo govora i o funkcioniranju pojedinih tijela ureda i ustanova HBK-a te su određeni delegati koji će predstavljati HBK na pojedinim događanjima.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

Zagreb, 23. siječnja 2012.

REDOVNO GODIŠNJE ZAJEDNIČKO ZASJEDANJE BK BiH I HBK

P R I O P Ć E N J E

Članovi Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije održali su svoje XIV. redovno godišnje zajedničko zasjedanje 30. i 31. siječnja 2012. u Nadbiskupskom ordinarijatu u Sarajevu. Predsjedali su mons. dr. Franjo Komarica, biskup banjolučki, i mons. dr. Marin Srakić, nadbiskup đakovačko-osječki, a sudjelovali su svi biskupi iz Bosne i Hercegovine i 19 biskupa iz Republike Hrvatske. Biskup Komarica i nadbiskup Srakić zaželjeli su dobrodošlicu biskupima koji po prvi put sudjeluju na zajedničkom zasjedanju: dubrovačkom biskupu mons. Mati Uziniću, vojnom biskupu u BiH mons. Tomi Vukšiću i biskupu koadjutoru porečko-pulskom mons. Draženu Kutleši.

S osobitom pozornošću biskupi su razmotrili Pismo-Poruku od 14. siječnja 2012., koju im je uputio državni tajnik pape Benedikta XVI. kardinal Tarcisio Bertone. Izrazili su zahvalnost za pismo u kojem vide ponovni znak trajne brige Svetog Oca za Crkvu u BiH. Raduje ih da Sveta Stolica prepoznaje godišnje zajedničko zasjedanje dviju Biskupskih konferencija kao „dodatni znak jedinstva Katoličke Crkve u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini“ te da to jedinstvo čini „zajednička vizija uloge, odgovornosti i djelovanja Crkve“. Biskupi Bosne i Hercegovine ponovno su uputili riječi zahvalnosti za sve akcije koje su pokrenuli biskupi Hrvatske sa svojim svećenicima, redovnicima, redovnicama i vjernicima kako bi pomogli članovima biskupijskih zajednica u BiH u dijelovima u kojima je stanje posebno teško. Spomenuli su da su iz svih biskupija u Hrvatskoj putem partnerstva pomagali obnovu razorenih župa u BiH te da su realizirane brojne plemenite akcije suradnjom biskupija, župa, Caritasa i drugih crkvenih institucija. Svi su biskupi suglasni da treba još više poraditi na razini pastoralne povezanosti

po-sebno kada je riječ o pohodima izbjeglim i prognanima Hrvatima iz BiH u Republici Hrvatskoj.

Svjesni težine stanja u kojem se nalaze katolici u BiH, koji su golemoj većini Hrvati, a dodatno potaknuti pismom državnog tajnika Bertonea, biskupi su razmišljali o načinima intenziviranja svoga zauzimanja za budućnost Crkve u Bosni i Hercegovini. Izrazili su posebnu zabrinutost zbog nejednakopravnosti hrvatskog naroda u BiH s druga dva naroda te istaknuli potrebu raditi na svim razinama da svaki narod i svaki čovjek u svakom dijelu Bosne i Hercegovine ima jednaka prava. Nadaju se da će u tom duhu biti i zauzimanje nedavno formirane Vlade i Sabora Republike Hrvatske kao i Predsjedništva, a osobito nedavno formiranog Vijeća ministara BiH te Parlamentarne skupštine BiH. U duhu spomenutog Pisma-Poruke kardinala Bertonea odlučni su i ubuduće „suradivati s civilnim vlastima i sa svim osobama dobre volje“ u cilju poboljšanja stanja „alarmantnih podataka“ o katolicima u BiH.

U duhu intenzivnije brige za Crkvu u Bosni i Hercegovini s ciljem međusobne snažnije povezanosti i obostrana obogaćivanja u duhovnoj povezanosti, svake godine redovito se provodi i akcija Tjedna solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH o čemu su izvijestili predsjednici Hrvatskog Caritasa biskup Josip Mrzljak i Caritasa BK BiH biskup Komarica. Biskupi su izrazili osobitu zahvalnost svima koji su svojom molitvom, materijalnim prilogom ili na drugi način izrazili blizinu Crkvi i ljudima u BiH u potrebi, napominjući da je većina medija u Hrvatskoj u svemu tome imala plemenitu ulogu. Također su izrazili radost zbog sve snažnijeg molitvenog zajedništva, ali i zahvalnost što je prošlogodišnja prikupljena pomoć bila znatno veća nego prijašnjih godina. Ovogodišnji Tjedan solidarnosti održat će se u tjednu od 4. do 11. ožujka

2012. Biskupi su upoznati i s inicijativama za ovogodišnji Tjedan solidarnosti s ciljem većeg senzibiliziranja javnosti u Hrvatskoj za solidarnost i zajedništvo s ljudima i Crkvom u BiH te poticanja na međusobno pomaganje i njegovanje susreta i uzajamnih posjeta vjernika i izgradnje duhovnog zajedništva. Rektor Papinskog hrvatskog zavoda sv. Jeronima mons. dr. Jure Bogdan upoznao je biskupe o aktualnom stanju u spomenutom Zavodu: o broju svećenika studenata (24), zavodskim statutima, djelovanju Uprave, duhovnog života u Zavodu, urađenim doktorskim disertacijama studenata i magistarskim gradusima i slično. Biskupi su zahvalili rektoru Bogdanu i suradnicima na njihovoj savjesnoj brizi za instituciju koja ima osobito značenje za Crkvu u Hrvata. Saslušali su i Izvješće predsjednika Biskupske komisije za spomenuti zavod biskupa Vlade Košića. Raduje ih da studenti, unatoč pojedinim primjedbama, svoj boravak u Rimu osjećaju kao povjerenje dano im od biskupa, koje žele opravdati svojim studijem. Biskupi su zahvalili peteročlanoj Biskupskoj komisiji kojoj ovom akademskom godinom istječe petogodišnji mandat.

Predsjednik Vijeće HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu biskup Pero Sudar u svom izvješću upoznao je biskupe s radom i nastojanjem Vijeća u koordinaciji hrvatske inozemne pastve. Ravnatelj Ureda za hrvatsku inozemnu pastvu fra Josip Bebić prikazao je stanje u 197 hrvatskih katoličkih misija širom svijeta kao i rad Ureda koji od sada svoje sjedište ima u novoj zgradi Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Biskupi izražavaju radost što Hrvati katolici u iseljeništvu, ne samo prve i druge generacije, rado i u velikom broju sudjeluju u liturgijskim, pastoralnim, socijalnim i kulturnim događanjima u hrvatskim katoličkim župama i misijama. Razmotrili su i konkretne poteškoće kao i prijedloge biskupa Sudara i ravnatelja Bebića te prihvatili određene obveze i dali konkretne naputke. Zahvalni su svim pasto-

ralnim djelatnicima u misijama i podupiru njihovo zalaganje.

Predsjednik Komisija HBK i BK BiH za Hrvatski martirologij biskup Mile Bogović izvijestio je o radu Komisije čiji su članovi voditelji vice/postulatura za beatifikaciju ili kanonizaciju nekoga od svjedoka vjere te stručnjaci za crkvenu i svjetovnu povijest 20. stoljeća. Kao neposredni zadaci spomenuti su: znanstveni skup, koji bi se trebao održati u mjesecu travnju 2012. godine u Zagrebu, i osnivanje biskupijskih povjerenstava. Istaknuta je želja da cjelokupni rad Komisije bude doprinos otkrivanju i uprisutnjenju vjerničko-mučeničkog elementa u stradanjima. Istaknuli su važnost kršćanskog gledanja na žrtve, gdje se naglasak stavlja na poštovanje mučenika, a ne na okrutnosti mučitelja.

Kroz izvješće predsjednika Vijeća za misije biskupa Slobodana Štambuka biskupi su upoznati o nekim važnim poveznicama između Papinskih misijskih djela HBK i BK BiH. Pohvalili su zajedničke inicijative spomenutog Vijeća kojim nastoje uvijek iznova buditi misijsku svijest kod vjernika te biti trajna potpora misionarima i misionarkama u njihovu blagoslovljenom radu naviještanja radosne vijesti.

O prevođenju i odobravanju liturgijskih tekstova biskupe je izvijestio predsjednik Vijeća za liturgiju HBK biskup Ante Škvorčević.

Biskupi su 30. siječnja slavili zajedničku Euharistiju u sarajevskoj katedrali Presvetog Srca Isusova te nakon Mise molili na grobu sluge Božjega dr. Josipa Stadlera, prvog vrhbosanskog nadbiskupa. Euharistiju je predslavio nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, a propovijedao nadbiskup Srakić. Prigodnu riječ uputio apostolski nuncij u BiH nadbiskup Alessandro D'Errico.

Sarajevo, 31. siječnja 2012.

Tajništvo HBK Tajništvo BK BiH

KOMISIJA IUSTITIA ET PAX HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

poziva vjernice i vjernike kao i sve građanke i građane dobre volje u Republici Hrvatskoj

da se od iduće nedjelje, 4. ožujka 2012., pridruže širokoj akciji *Europskog saveza za nedjelju* koja okuplja radničke sindikate, političke stranke, građanske udruge i Crkve oko zahtjeva za poštivanjem nedjelje kao dana počinka za sve, dana okupljanja obitelji, dana dobrovoljnih, kulturnih i socijalnih djelatnosti, te kao *dana Gospodnjeg* koji kršćani svetkuju i slave.

1. Komisija poziva hrvatske građane, navlastito kršćane, da se od tog dana suzdržavaju od kupovanja nedjeljom, te barem tako pokazuju da žele poštivati sve one radnice i radnike, koji su zbog slabosti hrvatske zakonske zaštite izloženi pritisku i prisiljeni raditi bez nedjeljnog odmora, ostajući izvan kruga svojih obitelji, svojih bližnjih i svoje djece. Jer ti zaposlenici i posebice te radnice - majke, sestre i kćeri mnogih - u taj dan odmora ne će biti sa svojim i zbog njihove odsutnosti njihovi će domovi zjapiti prazni, sivi i sumorni. Stoga, kupovanje nedjeljom svojevrstni je oblik licemjerja i bezosjećajnosti s obespravljenima.

2. Ljudska osoba, koju demokratska vlast nema pravo - prezreti, a niti gospodarstvenici u "socijalnom tržišnom gospodarstvu" Europske unije - izrabljivati, nije samo proizvođač i potrošač roba i usluga. Čovjek se kroz rad ostvaruje, dokazuje i održava, ali on je više od radnika i, mnogo više i vrijednije od - potrošača. Osoba je biće duhovno, okrenuto *transcendenciji*, ali i kulturi i umjetnosti, te sportskoj, rekreativnoj i, općenito, društvenoj i političkoj zauzetosti. Sve te potrebe, međutim, ljudi mogu ostvarivati samo bivajući i djelujući zajedno s drugima, u isto vrijeme i u iste dane. A ako se ta mogućnost oduzme dijelu

ljudi, onda ih se zakida u njihovim osnovnim pravima građana, roditelja i, jednostavno - integralnih osoba, a u društvu se smanjuje socijalna kohezija i *volja-živjeti-zajedno*. U tome svemu i jest smisao i vrijednost i potreba *nedjelje*. Sve do novijih vremena nedjelja se i u nas poštivala, kako-tako čak i u doba komunističke diktature, koja je nažalost činila mnogo toga ne bi li udaljila, posebice mlade ljude, od svetkovanja *dana Gospodnjeg*.

3. S nadolaskom demokracije opravdano se očekivalo da će poštivanje nedjelje postati pravilom. Ali svjedoci smo da se pred naletom neoliberalne pohlepe razara i nedjelja, i to u našoj domovini, gdje se 91% građana izjašnjava kršćanima. Tako je i Ustavni sud, pred pritiskom trgovačkih lanaca popustio i izišao iz europske tradicije i prakse, dopuštajući da poslodavci sami određuju radno vrijeme trgovina i proizvodnih mjesta, ugrožavajući tako i prava i zdravlje, tjelesno i duševno, hrvatskih građana. I tako su zakonodavac - hrvatski Sabor i njegov cenzor - Ustavni sud, još 2006. godine omogućili da *privatni interes* manjine prevlada nad *javnom dobrobiti* - zdravstvenom, socijalnom, obiteljskom i duhovnom - većine građana. Oni koji su nametnuli svoj stav cijeloj Hrvatskoj zacijelo ne žele razumjeti da hrvatski građani ne će trošiti više, nego već troše na svoje potrebe, ako im se trgovine otvore - i nedjeljom. Jer građani će istu količinu novca trošiti od ponedjeljka do subote, budući da je subota već za većinu zaposlenika - neradni dan.

4. Zašto onda još u ropski položaj stavljati svake nedjelje i blagdana desetke tisuća, posebice žena, koje su kod nas

najslabije zaštićena skupina u radnom odnosu? Konačno, upitajmo se: nisu li s tradicionalnim radnim vremenom - od ponedjeljka do petka - oduvijek bila usklađena i nastava đaka i studenata? Uostalom, znamo li da *Povelja o temeljnim pravima* iz Lisabonskog ugovora EU u svom čl. 31. ozakonjuje "pravo na razdoblje dnevnog i tjednog odmora", a u čl. 91. pravo radnika na "radne uvjete koji poštuju njegovo zdravlje, sigurnost i dostojanstvo"? Ne nalaže li ista *Povelja* u čl. 93. svima još i dužnost "pomirenja obiteljskog i profesionalnog života"? Nije li, dakle, nedjelja jedino vrijeme koje nitko ne bi smio dirati i ugrožavati? Jer, istraživanja *Međunarodne organizacije rada* (ILO - OIT) i drugih institucija su pokazala da je "rad u neuobičajeno vrijeme, navlastito tijekom vikenda, škodljiv za sigurnost, zdravlje, dobrobit i ravnotežu između života i rada" te da je uzrok brojnih "nesreća na radu i obolijevanja".

5. Znamo, razumijemo i prihvaćamo da postoje službe od općeg i javnog interesa koje moraju pružati usluge - zdravstvene, sigurnosne, urbane, prometne... i nedjeljom i blagdanom. Znamo i to da je potrebno prihvatiti određenu fleksibilnost u turističkim područjima, ali takva područja imaju i zemlje sa snažnom turističkom djelatnošću, pa ipak uspijevaju poštivati nedjelju. Ali kod nas vidimo da se širi agresivna i izrabljivačka tendencija u privatnim uslužnim djelatnostima koje nije potrebno pružati baš u nedjelju i blagdane i to prema tisućama žena, zaposlenima u trgovini, koje i inače rade prekovremeno - i vrlo često neplaćeno - ne samo svagdanom, nego i nedjeljom i blagdanom, za minimalne plaće od 2.500 kuna, ne imajući često ni jedan slobodan dan, ili pak dobivajući taj dan kad su njihova djeca u školama, a obitelji na poslu ili izvan kuće. I, na kraju, ne bježimo od činjenice da se ovim pozivom borimo i za pravo svih kršćanskih vjernika - ne samo katolika - da svetkuju *dan Gospodnji* pribivajući nedjelj-

noj misi. Jer *nije čovjek radi nedjelje*, nego je *nedjelja radi čovjeka*.

6. Prije godinu dana pokrenuta je inicijativa *Europskog saveza za nedjelju* (ESN), kao širokog kruga civilnog društva diljem Europe, s ciljem da se na nacionalnim razinama i na onoj Europske unije zaštiti nedjelja, slobodna od rada i blagdan za sve. U EU ta inicijativa do sada nije posvuda uspjela, jer je Unija oko ovog pitanja oklijevala, pa je očekivati da će ESN pokrenuti *Europsku komisiju* da posvuda zakonski pokrene zaštitu slobodne nedjelje. Ovaj mrežni *Savez*, što okuplja već 55 velikih sudionika i 23 potporne institucije, podsjeća da je u EU nedjelja već priznata kao tjedni dan odmora, ali samo u *Direktivi za zaštitu mladih ljudi na radu*. Inicijativu za slobodnu nedjelju za sve je svesrdno podržala i *Komisija biskupskih konferencija zemalja članica EU*. *Savez* sada ponovo poziva sve da se zalažu "Zajedno za dostojanstveno radno vrijeme", za poštene i pravedne uvjete rada, te da tu svoju volju iskažu, na različite načine u svojim državama.

7. *Komisija Iustitia et Pax HBK* podsjeća da se ona već u dva navrata, u lipnju 2000. i u studenom 2004. godine živo zalagala za očuvanje kulture slobodne nedjelje i za ozakonjenje neradne nedjelje u Hrvatskoj. U tom smislu i duhu, *Komisija* poziva kršćane i sve ljude dobre volje u Hrvatskoj da se pridruže ovoj plemenitoj - građanskoj, ljudskoj i kršćanskoj - europskoj akciji solidarnosti i da je od 4. ožujka oživotvo-re svojim inicijativama i suzdržavanjem od kupovanja i obilazaka trgovina nedjeljom, te da o tome izvještavaju *Europski savez za nedjelju* i hrvatske medije. I, na koncu, *Komisija* potiče, navlastito kršćanske i katoličke saveze i udruge, ali i sindikate i stranke, da se pridruže *Europskom savezu za nedjelju* www.europeansundayalliance.eu - te da i oni podrže inicijative ovog velikog pokreta za slobodnu i ljudskiju nedjelju.

Uvjereni smo da će to biti snažno svjedočenje solidarnosti sa žrtvama diktature profita, a za vjernike istovremeno i djelo-

tvoran i autentičan znak korizmenog odričanja. „I Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti“ (Mt, 6,18).

U Zagrebu, 29. veljače 2012.

Predsjednik Komisije:
dr. sc. Vlado Košić, biskup sisački

Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini

*Doista, gdje vam je blago, ondje će vam i srce biti.
(Lk 12,34)*

Dragi vjernici, korizma je za nas vjernike vrijeme kada nastojimo učvrstiti i produbiti svoju vjeru, te se više posvećujemo molitvi, postu i pokori, kako nas na Pepelnicu poziva sv. Matej (Mt 6, 1-6.16-18). Isus nam je dao primjer kakvi trebamo biti prema Ocu i ljudima: ponizni, blagi, strpljivi, dobrohotni, znati trpjeti, vršiti svoju misiju.

Treća korizmena nedjelja već je šestu godinu prepoznata kao vrhunac Tjedna solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini, kada prikupljamo i materijalnu pomoć za naše sunarodnjake. Kolektom koja se na današnji dan prikuplja u župama u cijeloj Hrvatskoj pomažemo našim sunarodnjacima u materijalnim potrebama. Međutim, ovom akcijom želimo ih i ohrabriti da ne popuštaju pred malodušnosti, da ne bježe od odgovornosti čekajući da netko drugi rješava njihove teškoće. Želimo im biti podrška u nastojanjima da se zlu odlučno suprotstave snagom dobra, da im križ koji nose bude putokaz i svjetlo, da se svladaju bolna iskustva prošlosti kako bi se u istini gradilo društvo dostojno čovjeka i ugodno Bogu. Prisjetimo se stoga riječi Svetog Oca Ivana Pavla II. koje je izgovorio za svoga drugoga pastoralnog pohoda Bosni i Hercegovini a kojima nas ohrabruje da udruženim snagama i uzdajući se u Boga možemo i moramo malo - pomalo, liječiti nezacijeljene rane koje nosimo s obje strane granice: "Budite glavni graditelji svoje budućnosti! Vaše istinsko blago čini postojanost vašeg karaktera te vaša bogata ljudska kulturna i vjerska baština po kojoj se poznajete. Ne mirite se sa sudbinom! Uistinu, nije lako početi iznova. To traži žrtvu i postojanost, a zahtijeva također vještinu sisanja i strpljivost čekanja. Ali znajte da je ponovni početak ipak moguć. I uzdajte se u Božju pomoć, kao i u čovjekovu poduzetnost!"

Ove očinske, prijateljske i ohrabrujuće Papine riječi zavrjeđuju da ih dobro upamti ova naša generacija, ali i one koje dolaze. Čuvajući ih u pameti i srcu, one nas nadahnjuju da iskažemo svoju solidarnost sa sestrama i braćom u Bosni i Hercegovini. Tako molitvenim hodom organiziranim u župama diljem Hrvatske u tjednu od 5. do 11. ožujka 2012. svjedočimo našim dragim sunarodnjacima iz raznih dijelova Bosne i Hercegovine da znamo što su proživjeli, da nam je poznata njihova duga kušnja, da znamo za težinu patnje koja svakodnevno prati njihov život, kao i za napast što na njih vrebava - kako ne bi izgubili hrabrost i nadu u bolju budućnost. Nadahnuti primjerom Isusove majke Marije, koja je vjerno pratila svoga Sina na križnome putu, i svi mi, vjernici u Hrvatskoj, osobito molimo za čvrstoću vjere hrvatskog naroda u našoj Domovini i u Bosni i Hercegovini te širom svijeta, kamo su mnogi otišli i u ovo naše vrijeme.

Vjerujemo da se budućnost solidarnosti treba graditi na zajedništvu osoba, a ponajprije u obitelji. Iskonsko i odgovorno zajedništvo koje se njeguje u obitelji temelj je i škola društvenoga zajedništva i solidarnosti. Bez solidarnosti u obitelji neće biti ni solidarnosti izvan obitelji. Bez shvaćanja i obrane obitelji, neće se moći shvatiti društvo kao ljudsku obitelj, a ni Crkvu niti župu kao veliku obitelj kršćana. Podsjetio nas je na to i posjet svetog oca Benedikta XVI, kada smo osobito među našim mladima vidjeli da postoji druga i drukčija Hrvatska, ona mlade generacije neopterećene podjelama i svadama, ona koja treba dobiti priliku da zemlji osigura budućnost.

Istu tu solidarnost, zajedništvo i povezanost, unatoč granicama dviju država, osjetili smo i ove godine na redovitom zajedničkom zasjedanju biskupskih konferencija Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Sarajevu.

Neka naša braća u vjeri u Bosni u Hercegovini po djelima naše solidarnosti osjete da pratimo i znamo njihove potrebe, te da činimo ono na što nas Isus potiče i poziva: da čineći dobro pobjeđujemo zlo. Pokažimo da djelotvorna ljubav prema bližnjemu nadilazi križ bolesti, nemoći, siromaštva i ostavljenosti; drugim riječima: križ svih mogućih kriza. Pokažimo da je ona put do uskrsnuća, do novog života. Plodna korizma siguran je put do Života.

Na Pepelnicu 2012.

Josip Mrzljak,
varaždinski biskup i predsjednik Hrvatskog Caritasa

Iz Službenog vjesnika Riječke nadbiskupije

NAJAVA GODINE VJERE

Draga braćo svećenici, redovnici, sestre redovnice, braćo i sestre!

Sveti Otac benedikt XVI. potpisao je 11. listopada 2011. motuproprij *Porta fidei* (Vrata vjere) kojim je najavio i proglasio Godinu vjere koja će u cijeloj Katoličkoj crkvi trajati od 11. listopada 2012. do 24. studenoga 2013. Datum proglašenja Godine vjere poklapa se s dvjema značajnim obljetnicama u životu Crkve: s pedesetom obljetnicom otvorenja Drugog vatikanskog sabora te s dvadesetom obljetnicom objavljivanja Katekizma Katoličke Crkve. Želja je Svetoga Oca da se cijela Crkva te godine osobito posveti obnovi u ispovijedanju vjere, u njezinoj ispravnoj interpretaciji i u njezinu življenju, osobito imajući u vidu brojne izazove koji u ovome vremenu tome stoje na putu. Obnova Crkve moguća je samo ukoliko se njezini članovi uvijek vraćaju na temelje vjere koju ona ispovijeda. „Godina vjere' u ovoj perspektivi je poziv na autentično i obnovljeno obraćenje Gospodinu, jedinom Spasitelju svijeta.“ (*Porta fidei*, br. 6) Zadaća nove evangelizacije koja, kako ističe Sveti Otac, treba ponovno otkriti radost vjerovanja i oduševljenje prenošenja vjere, od prvotnog je značenja za život Crkve danas. Papa stoga poziva biskupe cijeloga svijeta da mu se pridruže u ovome trenutku milosti kako bi se posvetili zadatku dubljeg promišljanja o vjeri i tako pomogli svim Kristovim vjernicima više posvijestiti važnost prijanjanja uz evanđelje i da to prijanjanje bude što snažnije, osobito u trenutku velike promjene koju čovječanstvo upravo proživljava (usp. *Porta fidei*, br. 8). Godina vjere, stoga, ima za cilj pomoći vjernicima obnovljenima žarom srca i uma ispovijedati, slaviti i živjeti dar vjere i tako postati što autentičnijim svjedocima i navjestiteljima evanđelja Isusa Krista u ovome svijetu.

Draga braćo i sestre, potaknut pozivom Petrova nasljednika, i ja se, zajedno sa svima vama – klericima, redovnicima i redovnicama te svim vjernicima laicima Riječke nadbiskupije, želim pridružiti ovoj velikoj i važnoj zaači na koju nas Papa poziva. Poziv je to na vraćanje temeljima i korijenima našega kršćanskog života, razlozima naše nade i izvoru naše snage za svjedočenje vjere u Isusa Krista. U tome pogledu u našoj Riječkoj nadbiskupiji sljedeću pastoralnu godinu posvetit ćemo temi Godine vjere, kako bismo se na taj način i u smislu našega pasatoralnog plana i programa pridružili naporima cijele Crkve. To se nastojanje na prikladan način poklapa sa završetkom ove pastoralne godine koju smo proglasili Godinom mladih, budući da je temeljni cilj svih naših pastoralnih napora u bilo kojem pastoralnom području, pa tako i u pastoralu mladih, zapravo onaj na koji Sveti Otac osobito poziva proglašavajući Godinu vjere, a to je temeljito i obnovljeno obraćenje Gospodinu, tj. iskreno i zauzeto ispovijedanje, slavljenje i življenje vjere.

Zato vas sve, braćo i sestre, pozivam da se uključite u zajedničko promišljanje o daru vjere u našoj mjesnoj Crkvi te da se svi, svatko u svome pozivu i životnom staležu, uključimo u pastoralne inicijative koje će se na području naše nadbiskupije ostvarivati u novoj pastoralnoj godini. Prenošnje i svjedočenje vjere zadaća je svih Kristovih učenika. Zadaća nove evangelizacije, na koju nas poziva Sveti Otac, može se ostvarivati samo našim zajedničkim nastojanjima. Zato se već sada, dok razmišljamo o budućim pastoralnim inicijativama na razini nadbiskupije i u župnim zaednicama u redovničkim i drugim crkvenim zajednicama, otvorimo poticajima Isusova Duha kako bismo mogli prepoznati konkretne zadaće na koje nas Gospodin u novoj pastoralnoj godini poziva.

Neka zauzeta molitva svih nas prati ovo veliko djelo u našoj nadbiskupiji i cijeloj Crkvi, a Marijin zagovor neka i u Godini vjere bdije nad nama.

Rijeka, 10. veljače 2012.

Vaš
Nadbiskup
+ Ivan, v. r.

OPĆE PASTORALNE SMJERNICE ZA GODINU VJERE

Kongregacija za nauk vjere pripremila je dokument s pastoralnim smjernicama za Godinu vjere, koju je papa Benedikt XVI. proglasio od 11. listopada 2012. godine do 24 studenoga 2013. godine, a Tiskovni ured Svete Stolice dokument je objavio 7. siječnja. Godina vjere poklapa se s pedesetom obljetnicom otvaranja II. vatikanskog sabora i dvadesetom obljetnicom objavljivanja Katekizma Katoličke Crkve. Pastoralne smjernice, koje je pripremalo više ureda Svete Stolice, namijenjene su općoj Crkvi, biskupskim konferencijama, biskupijama i župama te zajednicama, udrugama i crkvenim pokretima.

Smjernice za Godinu vjere žele potaknuti susret s Kristom preko istinskih svjedoka vjere i njezina produbljivanja. Riječ je o prijedlozima čiji je cilj odgovoriti na poziv Svetoga Oca da se posvema živi Godina vjere, čije će produbljivanje pridonijeti učvršćivanju jedinstva i zajedništva između raznih sastavnica velike obitelji Crkve.

Opća Crkva

Glede Godine vjere na razini opće Crkve na samom početku će se održavati XIII. opća redovita skupština Biskupske sinode, koju je Sveti Otac sazvaio u listopadu ove godine, a posvećena je novoj evangelizaciji za prenošenje kršćanske vjere. Tijekom sinode bit će upriličeno svečano liturgijsko slavlje za početak Godine vjere, a preporuča se tijekom godine organiziranje hodočašća u Rim i u Svetu zemlju, te u nacionalna marijanska svetišta. Sljedeći Svjetski dan mladeži koji će se u srpnju održati u Rio de Janeiru smatra se povlaštenom

okolnošću za mlade da iskuse radost koja proizlazi iz vjere u Gospodina i zajedništva sa Svetim Ocem u velikoj obitelji Crkve.

Živo se preporuča organiziranje međunarodnih simpozija za poticanje istinskih svjedočenja vjere i produbljivanje crkvenog nauka, te dokumenata II. vatikanskog sabora, Katekizma Katoličke crkve, br. 8). Godina vjere, stoga, ima za cilj pomoći vjernicima obnovljenima žarom srca i uma ispovijedati, slaviti i živjeti dar vjere i tako postati što autentičnijim svjedocima i navjestiteljima evanđelja Isusa Krista u ovome svijetu.

Draga braćo i sestre, potaknut pozivom Petrova nasljednika, i ja se, zajedno sa svima vama - klericima, redovnicima i redovnicama te svim vjernicima laicima Riječke nadbiskupije, želim pridružiti ovoj velikoj i važnoj zadaći na koju nas Papa poziva. Poziv je to na vraćanje temeljima i korijenima našega kršćanskog života, razlozima naše nade i izvoru naše snage za svjedočenje vjere u Isusa Krista. U tome pogledu u našoj Riječkoj nadbiskupiji sljedeću pastoralnu godinu posvetit ćemo temi Godine vjere, kako bismo se na taj način i u smislu našega pastoralnog plana i programa pridružili naporima cijele Crkve. To se nastojanje na prikladan način poklapa sa završetkom ove pastoralne godine koju smo proglasili Godinom mladih, budući da je temeljni cilj svih naših pastoralnih napora u bilo kojem pastoralnom području; pa tako i u pastoralu mladih, zapravo onaj na koji Sveti Otac osobito poziva proglašavajući Godinu vjere, a to je temeljito i obnovljeno obraćenje Gospodinu, tj. iskreno i zauzeto ispovijedanje, slavljenje i življenje vjere.

Zato vas sve, braćo i sestre, pozivam da se uključite u zajedničko promišljanje o daru vjere u našoj mjesnoj Crkvi te da se svi, svatko u svome pozivu i životnom staležu, uključimo u pastoralne inicijative koje će se na području naše nadbiskupije ostvarivati u novoj pastoralnoj godini. Prenošenje i svjedočenje vjere zadaća je svih Kristovih učenika. Zadaća nove evangelizacije, na koju nas poziva Sveti Otac, može se ostvarivati samo našim zajedničkim nastojanjima. Zato se već sada, dok razmišljamo o budućim pastoralnim inicijativama na razini nadbiskupije i u župnim zajednicama, u redovničkim i drugim crkvenim zajednicama, otvorimo poticajima Isusova Duha kako bismo mogli prepoznati konkretne zadaće na koje nas Gospodin u novoj pastoralnoj godini poziva.

Neka zauzeta molitva svih nas prati ovo veliko djelo u našoj nadbiskupiji i cijeloj Crkvi, a Marijin zagovor neka i u Godini vjere bdije nad nama.

Vaš
Nadbiskup, + Ivan, v.r.

Mons. Marin Barišić
Nadbiskup metropolit splitsko-makarski

Br. 6/2012
Split, 3. siječnja 2012.

UZORITOM I SVIM PREUZVIŠENIM ČLANOVIMA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE

Uzoriti/Preuzvišeni,
polazeći od svoje dužnosti Ordinarija i poštivanja kanonskih propisa, a radi dobra Crkve te nakon višekratnih upozorenja, opomena i osobnog razgovora s don Ivanom Grubišićem, zbog toga što se ne želi pokoriti onomu što mu je zakonom zabranjeno, već i dalje ustrajava u neposlušnosti (kan. 1371, § 2), a pošto sam saslušao mišljenje Vijeća konzultora, svećeniku

Splitsko-makarske nadbiskupije don Ivanu Grubišiću, 2. siječnja 2012. izrekao sam i proglasio kaznu obustave - suspenzije vršenja svih sljedećih čina Svetoga reda: ispovijedanja, propovijedanja i slavljenja Mise te zabranu nošenja svećeničkog odijela.

Kazna obustave - suspenzije čina vlasti Svetoga reda don Ivanu Grubišiću, posljedica je:

- Aktivnog sudjelovanja u politici, osnivanjem stranke - tzv. Građanske inicijative (kan. 287, § 2);
- Prihvaćanja javne službe saborskog zastupnika, koja sa sobom nosi sudjelovanje u vršenju građanske vlasti (kan. 285, § 3);
- Nepriličnog ponašanja koje je tuđe svećeničkom pozivu (kan. 285, § 2);
- Ustrajnog neposluha prema svojem Ordinariju (kan. 273).

Kaznu obustave (suspenzije) čina vlasti Svetoga reda don Ivanu Grubišiću, bio sam prisiljen izreći budući da su ostali bez uspjeha svi moji pokušaji kao Ordinarija da ga, kako prije tako i za vrijeme izborne kampanje, odvratim od kršenja crkvene discipline (kan. 1347).

Ideje, premda poželjne i nužne ovome društvu koje je, među ostalima i don Ivan Grubišić zastupao i na temelju kojih je postigao svoj izborni rezultat zajedno s ostalim sudionicima izbora, ne mogu biti opravdanjem njegovom aktivnom sudjelovanju u politici. Kao svećenik, pozvan je uvijek i prvenstveno poštivati norme svoje Crkve, a ne ih kršiti da bi ostvario neki svoj politički cilj.

Sukladno kan. 1350, ovom se kaznom ne umanjuje obveza Nadbiskupije za don Ivanovo uzdržavanje, već zadržava pravo na primanje određene mirovine kao i svi drugi umirovljeni svećenici, prema propisima Financijskog sustava Splitsko-makarske nadbiskupije.

U svojoj Odluci od 2. siječnja 2012., naglašavam da ovu kaznu svomu svećeniku izričem žalosna srca sa željom da mu izrečena crkvena kazna bude učinkovit lijek odustajanja od stavova suprotnih crkvenim zakonima, te pridonese promjeni tvrdokornog stava suprotna dostojanstvu poziva i poslanja svećenika Katoličke Crkve.

Uzoriti/Preuzvišeni, molim Vas da o ovoj kanonskoj kazni obustave - suspenzije vršenja čina vlasti Svetoga reda don Ivanu Grubišiću upoznate svoje svećenike i vjernike objavljivanjem u Vašem službenom Vjesniku nad/biskupije.

Srdačno Vas pozdravljam.

* Marin Barišić
+Nadbiskup metropolit splitsko-makarski

Prijave mladih na SHKM Sisak 2012.

SHKM traje dva dana. Svi mladi, uključujući one iz susjednih biskupija, dolaze u Sisačku biskupiju na oba dana.

Donja dobna granica za sudjelovanje na SHKM je **16 a gornja 29 godina**. Van ovih godina moguće je sudjelovati jedino uz preporuku župnika i dogovora s Povjerenstvom za pastoral mladih pojedine(nad)biskupije.

Prijave mladih za SHKM Sisak 2012. ići će preko župnih ureda koji će ih proslijediti Uredu za pastoral mladih pojedinih (nad)biskupija. **Pojedinačne prijave nisu moguće.**

Prijave na područjima pojedinih (nad)biskupija započet će prema dogovoru župa i Ureda za pastoral mladih te biskupije, **a trajat će najkasnije do 18. ožujka.**

Dalibor Pilekić,
povjerenik za mlade

NAŠA BISKUPIJA

Prot. broj: 162/2012.

Poreč, 17. veljače 2012.

SVIM SVEĆENICIMA, REDOVNICIMA I REDOVNICAMA

Budući da su se mnogi svećenici obratili na Ordinarijat radi pojašnjenja o novonastaloj situaciji i o tome tko ima upravu u Biskupiji., te kojeg biskupa treba spominjati u kanonu Mise.

U Buli kojom je Njegova Svetost Benedikt XVI. imenovao mons. Dražena Kutlešu biskupom koadjutorom piše: „Našom Apostolskom vlašću tebe postavljamo i imenujemo Porečkim i Pulskim biskupom koadjutorom s posebnim ovlastima, koje se sastoje u samoj jurisdikciji koja pripada dijecezanskom Biskupu, uz opsluživanje dekreta koji je sastavljen istodobno kao i ovo pečatno Pismo" (Prilog 1)

U Dekretu koji je sastavljen istoga dana Kongregacije za biskupe određuje da se mons. Kutlešu imenuje „Koadjutorom s posebnim ovlastima koje se sastoje u samoj jurisdikciji koja prema kanonu 381 pripada dijecezanskomu Biskupu. Istodobno, Vrhovni svećenik obustavlja vlast upravljanja sadašnjega Biskupa Porečke i Pulske biskupije, a i njegovih Vikara, od podneva dana 17. mjeseca listopada godine 2011." {Prilog 2).

Iz svega gore donesenog proizlazi da vlast upravljanja biskupijom ima biskup koadjutor jer mu je Sveti Otac povjerio svu vlast upravljanja ili jurisdikciju koja pripada dijecezanskom biskupu, a koju je do 17. listopada 2011. imao biskup Milovan.

Radi posebnih ovlasti i radi toga što biskupu koadjutoru pripada sva vlast dijecezanskog biskupa u kanonu sv. Mise treba se spominjati ime biskupa Ivana i biskupa Dražena. Molimo sve svećenike da ubuduće to čine i ne tumače propise po svom nahođenju. Ako ima kakvih dilema ili problema obratite se na ovaj Ordinarijat.

S poštovanjem Vas pozdravlja

Sergije Jelenić,
v. d. kancelar Biskupije

BENEDICTUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

dilecto Filio Carolo Kutlesa, Mandetriensis-Dumnensis dioecesis presbytero ipsique Congregationis pro Episcopis officiali, Parentinae et Polensis Sedis electo Episcopo Coadiutori, salutem et Apostolicam Benedictionem.

Totius Domini gregis curam diligentem habentes, nunc Parentinae et Polensis Ecclesiae fidelium necessitatibus subvenire properamus, quibus Nostra officia Pastoris praestare sollicite contendimus, ut ipsi quam largissime Salvatoris fruuntur beneficiis. De hac cogitantes ecclesiali familia, quo inibi commodius pastorale munus ageretur, Ivano Milovan Episcopo huius dioecesis Coadiutorem tribuere decrevimus. Quapropter ad te decurrimus, dilecte Fili, quem, consentaneo pastorali locupletatum usu congruisque virtutibus cumulatam,

iudicavimus idoneum ad officium illud suscipiendum. Quocirca de Consilio Secretariae Status neconon Congregationis pro Episcopis, Nostra Apostolica auctoritate, te constituimus et nominamus Episcopum Coadiutorem Parentinum et Polensem cum facultatibus specialibus, quae consistunt in ipsa iurisdictione quae ad Episcopum dioecesanum pertinet, servato decreto, eodem tempore conscripto, quo praesens Bulla. Quod porro ad cetera iuris canonici praescripta teneantur. Ante autem quam episcopalem consecrationem recipias, fidei professionem facias oportet nec non fidelitatis ius iurandum in Nos Nostrosque Successores nuncupes, secundum praestitutas regulas. Certiores porro de tua electione clerum populumque fidelem convenienter facies, quo idem ad renovatum religionis Studium cohortamur.

Ad extremum, dilecte Fili, flagitatis supernis subsidiis apostolicum ministerium incohabis, ut ibidem pastoralis opera uberius evolvetur fidelesque salutarem prosperitatem adipiscantur, "solliciti servare unitatem Spiritus in vinculo pacis" (Eph 4,3).

Datum Romae, apud S. Petrum, die septimo decimo mensis Octobris, anno Domini bis millesimo undecimo, Potificatus Nostri septimo.

BENEDICTUS PP XVI.

Marcellus Rossetti, pronotarius apostolicus

BENEDIKT BISKUP SLUGA SLUGU BOŽJIH

dragomu sinu Draženu Kutleši, prezbiteru Mostarsko-duvanjske biskupije i službeniku Kongregacije za biskupe, izabranomu Biskupu koadjutoru Porečke i Pulske Stolice, pozdrav i Apostolski blagoslov.

Budući da imamo pomniju skrb za cijelo stado Gospodnje, hitno sada nastojimo izići ususret potrebama vjernika Porečke i Pulske Crkve, kojima kanimo Naše dužnosti Pastira brižljivo ispuniti, da sami na što bogatiji način uživaju Spasiteljeva dobročinstva. Misleći na ovu Crkvenu obitelj, kako bi se ondje povoljnije obavljala pastoralna služba, odlučili smo dodijeliti Koadj utora Ivanu Milovanu, Biskupu one dijeceze. Stoga dolazimo k tebi, dragi sine, kojega smo, kao obogaćena primjerenim pastoralnim iskustvom i ispunjena skladnim krjepostima. ocijenili prikladnim da prihvatiš onu zadaću. Zato po savjetu Državnoga Tajništva i Kongregacije za biskupe, Našom Apostolskom vlašću tebe postavljamo i imenujemo Porečkim i Pulskim Biskupom koadjutorom s posebnim ovlastima, koje se sastoje u samoj jurisdikciji koja pripada dijecezanskomu Biskupu, uz opsluživanje dekreta koji je sastavljen istodobno kao i ovo pečatno Pismo. Neka se, nadalje, s obzirom na ostale stvari, obdržavaju propisi kanonskoga prava. Prije nego primiš biskupsko posvećenje, trebaš položiti ispovijest vjere i prisegnuti vjernosti Nama i Našim Nasljednicima, prema uobičajenim pravilima. Zatim ćeš o svome izboru prikladno obavijestiti svećenstvo i vjerni narod, koje isto tako živo potičemo na obnovljenu revnost u službi Božjoj.

Napokon, dragi sine, zamolivši žarko višnje pomoći, apostolsko ćeš služenje započeti da se ondje pastoralno djelo plodovitije odvija i da vjernici, "trudeći se sačuvati jedinstvo Duha vezom mira" (Ef 4,3), postižu spasonosan napredak.

Dano u Rimu, kod Svetoga Petra, dana sedamnaestoga mjeseca listopada godine Gospodnje dvije tisuće jedanaeste, sedme Naše Papinske službe.

PAPA BENEDIKT XVI.

Marcello Rossetti, apostolski protonota

CONGREGATIO PRO EPISCOPIS

DECRETUM

Quo aptius Exc.mus P. D. Johannes MILOVAN, Episcopus Parentinus et Polensis, pastorale suum ministerium adimplere valeat.

Summus Pontifex BENEDICTUS, Divina Providentia PP. XVI, de Consilio Secretariae Status et Congregationis pro Episcopis, eligit ac constituit ad normam cann. 333 § 1 et 403 § 3, contrariis rebus quibuslibet non obstantibus, R. D. Dražen KUTLEŠA, e clero dioecesis Mandetriensis-Dumnensis, hactenus officialem Congregationis pro Episcopis, Coadiutorem cum facultatibus specialibus, quae consistunt in ipsa iurisdictione quae ad Episcopum dioecesanum pertinet secundum can. 381. Eodem tempore Summus Pontifex sespndit potestatem gubernandi actualis Episcopi dioecesis Parentiae et Polensis, ac proinde eius Vicariorum, a meridie diei XVII mensis Octobris anni MMX I, atque decernit ut ab eodem momento R. D. Kutleša ingrediatur in plenam possessionem sui novi ministerii, dispensando eum a consueta forma officii possessionem capiendi iuxta can. 404 § 1.

Quapropter Apostolicae sub plumbo Litterae expediantur, additis decretis professionem fidei mittendi et iusiurandum fidelitatis praestandi.

Datum Romae, ex Aedibus Congregationis pro episcopis, die XVII mensis Octobris anno MMXI.

Marcus Card. Ouellet, Praef.
+ Emmanuel Monteiro de Castro A Secr.

KONGREGACIJA ZA BISKUPE

ODLUKA

Da preuzvišeni gospodin Ivan MILOVAN, porečki i pulski Biskup, može što prikladnije vršiti svoju pastirsku službu.

Vrhovni svećenik BENEDIKT, po Božjoj providnosti Papa XVI., po savjetu Državnoga Tajništva i Kongregacije za Biskupe, izabire i uspostavlja, prema odredbi kanona 333 § 1 i 403 § 3, bez obzira na bilo što protivno, prečasnoga gospodina Dražena KUTLEŠU, iz svećenstva Mostarsko-duvanjske biskupije, dosadašnjega službenika Kongregacije za Biskupe, Koadjutorom s posebnim ovlastima koje se sastoje u samoj jurisdikciji koja prema kanonu 381 pripada dijecezanskomu Biskupu. Istodobno, Vrhovni svećenik obustavlja vlast upravljanja sadašnjega Biskupa Porečke i Pulske biskupije, a i njegovih Vikara, od podneva dana 17. mjeseca listopada godine 2011, i određuje da od istoga trenutka prečasnii gospodin Kutleša uđe u puni posjed svoje nove službe, oslobađajući ga od uobičajena oblika preuzimanja službe u posjed prema kanonu 404 § 1.

Stoga neka se pošalje Apostolska pečatnica s priloženim dekretima radi polaganja ispovijesti vjere i prisege vjernosti.

Dano u Rimu, u dvorima Kongregacije za Biskupe, dana 17. mjeseca listopada godine 2011.

Marc kard. Ouellet, Prefekt
+ Manuel Monteiro de Castro Tajnik

Dan posvećenog života

Molimo svećenike da se u župama obilježe sljedeći značajni datumi:

u četvrtak, 2. veljače 2012. **Sviječnica - Dan posvećenog života**. Ovaj se blagdan u novije vrijeme u Crkvi slavi kao Dan posvećenog života, kada se razmišlja o posvećenom životu te se moli za duhovna zvanja.

Neka se, stoga, i ove godine na Sviječnicu u homiliji, katehezi, radio emisiji... progovori o redovništvu te neka se moli na nakanu za nova zvanja. Gdje je moguće neka pred vjernicima nastupe sami redovnici ili njihovi kandidati i neka dadu svoje svjedočanstvo.

Dan života

U nedjelju, 5. veljače 2012. slavi se **Dan života**. Neka se u ovoj Godini obitelji po našim župama što bolje obilježi ovaj važan datum te se progovori o svetosti i dostojanstvu života. Poslužimo se prigodnom homilijom koju će svi svećenici dobiti, i porukom biskupa mons. V. Župana koju donosimo u ovom broju Službenog vjesnika.

Dan bolesnika

U subotu 11. veljače 2012. slavi se **Gospa Lurdska i Svjetski dan bolesnika**. Ovaj je dan tijekom posljednjih godina postao pravi događaj u godišnjem katoličkom kalendaru, kada sve naše katoličke zajednice, u središte svoga promišljanja i djelovanja naglašenije stave - bolest i bolesnike. Ovo je posebno pagoda za aktiviranje naših Župnih karitasa, Udruge sv. Vinka, skupina djece i mladih... u posjećivanju bolesnika i iskazivanju brige o njima. - Poslužimo se i ove godine prigodnom Porukom Svetog Oca. – Biskup će tog dana, u organizaciji HKLD, posjetiti jedan odjel pulske bolnice te navečer u 18 s. služiti misu u crkvi sv. Franje u Puli.

Blagdan sv. Josipa - Dan očeva

Ove godine blagdan sv. Josipa pada u ponedjeljak nakon IV. korizmene nedjelje. Blagdan svetog Josipa se slavi ujedno kao dan očeva. Vjerujem da ćemo svi dobro iskoristiti ovu prigodu da vjerničkim jezikom progovorimo o očinstvu, obitelji i odgoju (opet: na misi, na vjeronauku, na radiju, u tisku...).

Uz malo inicijative, u suradnji s vjeroučiteljima, može se organizirati prigodan program djece/mladih i druženje obitelji.

Korizmena hodočašća u katedrala

Pozivamo sve naše svećenike da vjernicima pruže mogućnost hodočasničkog pohoda katedralama u Poreču i Puli, crkvi-majci pojedine biskupije, i time omoguće doživljaj zajedništva naše biskupijske obitelji, kako u pokorničkom tako i u euharistijskom slavlju.

Hodočašće u katedralu u Poreč bit će na 3. korizmenu nedjelju, 11. ožujka 2012. (početak u 16,30 sati).

Hodočašće u katedralu u Pulu bit će na 4. korizmenu nedjelju, 18. ožujka 2012. godine (početak u 16,30 sati).

Veliki četvrtak – Poziv na misu posvete ulja

Veliki četvrtak je dan euharistije i svećeništva i sasvim osobit dan molitve za svoje svećeništvo. Ono je „dar i otajstvo“ u koje smo uronjeni. To je dan zajedništva s Kristom,

Velikim svećenikom, te dan zajedništva biskupa i svećenika u jednom prezbiteriju – za služenje Tijelu Kristovu, Crkvi.

Pozivamo sve naše svećenike, redovnike i bogoslove da na Veliki četvrtak, 5. travnja 2012. g. sudjeluju na **Misi posvete ulja u porečkoj katedrali u 10 sati**. Za misu treba ponijeti albu i štolu bijele boje. Nakon svete mise uzet ćete „sveta ulja“ za svoje župe. Na kraju slavlja svi su pozvani na agape.

Veliki petak - milostinja za Svetu Zemlju

Na Veliki petak se u katoličkom svijetu skupljaju milodari za potrebe očuvanja svetih mjesta u Palestini. Neka svećenici na Veliki petak, 6. travnja 2012. g, pozovu vjernike da tog dana (kod ljubljenja križa ili, nakon obreda, kod «Božjeg groba») daju svoj dar za pomoć kršćanima u Svetoj Zemlji.

Spomenutu milostinju treba što prije dostaviti Biskupskom ordinarijatu kako bi se posredstvom Apostolske nuncijature, odnosno Svete Stolice, prosljedila u Svetu Zemlju. Nuncijatura nas potiče da u tome budemo ažurni i da ne kasnimo (kako bi se sva naša milostinja Velikog petka u jednom mahu poslala u Rim).

Post i nemrs u 2012. godini

Katoličkim vjernicima preporučujemo post i molitvu, osobito petkom, kao dragocjeno sredstvo na putu zajedništva s Bogom i služenja braći ljudima.

POST I NEMRS obvezuju vjernike na Pepelnicu i Veliki petak. Uzdržavanje od mesne ili druge hrane obvezuje na sve petke u godini, osim ako se petkom slavi neka svetkovina (kan. 1251).

NEMRS koji obvezuje svakog petka može se, osim u korizmi, zamijeniti - u cijelosti ili djelomično, drugim oblicima pokore, osobito karitativnim djelima, odricanjem od pića, pušenja, zabave, kao i vježbama pobožnosti (kan. 1253; Službene vijesti HBK, 1/1994., str. 10).

Zakon NEMRSA obvezuje one koji su navršili 14. godinu života, a zakon POSTA obvezuje sve punoljetne osobe do započete 60. godine života (kan. 1252).

U skladu s kanonskim odredbama podjeljujem za 2011. godinu oprost od nemrsa članovima obitelji i njihovim uzvanicima u slučajevima kad se petkom slavi vjenčanje ili neka druga obiteljska svečanost ili se žaluje zbog smrti (kan. 87).

Otpuštanje kazne zbog pobačaja

U kaznu izopćenja zbog pobačaja, prema općim kanonskim odredbama, upadaju oni katolici koji su svjesno i slobodno, fizički ili moralno, sudjelovali u zločinu učinkovitog pobačaja (kan. 1398).

Da bi vjernici u Porečkoj i Pulskoj biskupiji mogli lakše dobiti otpuštenje kazne zbog pobačaja te zatim odrješenje od grijeha, u našoj Biskupiji dane su ovlasti za to (SI. vj. 4/1998, str. 113):

a) trajno ovim svećenicima:
svim kanonicima porečkog i pulskog kaptola
svim dekanima, durante munere,
svim ispovjednicima koji pripadaju nekom prosjačkom redu;

b) svim ispovjednicima koji imaju ovlast ispovijedanja u našoj Biskupiji, kad god slave sakrament pomirenja:
u korizmi i vazmenom vremenu,

u došašću i božićnom vremenu

kod okupljanja prigodom župnih misija, duhovnih vježbi ili obnova, trodnevica ili duhovnih seminara.

Za odrješenje od cenzure dovoljna je opća formula odrješenja s tim da ispovjednik ima nakanu odriješiti i od kazne za pobačaj. Može se upotrijebiti također formula iz Reda pokore str. 193.

Skrećem pozornost ispovjednicima na mogućnost otpuštanja kazne izopćenja zbog pobačaja u hitnom slučaju tj. kad je pokorniku teško ostati u stanju teškoga grijeha dok o tome ne odluči mjerodavni poglavar (kan. 1357).

Ispovjednici neka predoče pokornicima svu težinu zločina pobačaja i neka im prema njihovim prilikama odrede odgovarajuću ozbiljnu i spasenjsku pokoru.

TEČAJ ZA ŽUPNE ANIMATORE KORIZMENI SUSRETI U PAZINU

I ove godine Katehetski ured Porečke i Pulske biskupije organizira Tečaj za župne animatore kroz četiri korizmene subote: 25. veljače, 3. ožujka, 10. ožujka i 17. ožujka 2012. godine. Susreti će se održavati u Pazinskom kolegiju u Pazinu s početkom u 9,30 sati. Za ovu godinu izabrali smo temu: **UZORI VJERE U POREČKOJ I PULSKOJ BISKUPIJI**. O tome će se govoriti u prvom dijelu susreta, a za drugi dio pripremamo radionice za one koji već rade ili bi željeli raditi u župama sa čitačima, zborovima, ministrantima i pripremanju liturgije.

Preporučamo svim župnicima da potaknu u svojim župama ljude dobre volje koji bi im mogli postati dobri suradnici u pastoralu, da se uključe na Tečaj.

Predlažemo svima onima koji još nisu bili na prijašnjim Tečajevima, a željeli bi se uključiti u rad ovogodišnjeg Tečaja da se jave svome župniku radi prijavnice. A pozivamo i one koji su već sudjelovali na prijašnjim Tečajevima da se na tim susretima još više obogate novim saznanjima i svjedočanstvima drugih.

Radujemo se susretu s Vama i Vašoj spremnosti da se aktivnije uključite u pastoralnom radu Vaše župe i za dobro i rast cijele Crkve.

Predstojnik:
mons. Vilim Grbac

Naši studenti teologije laici

U prošlom broju Službenog vjesnika u popisu studenata laika na teologiji u Rijeci propušteno je bilo ime studenta Svena Gerenčira iz Pule I. godina.

Imenovanja i razrješenja

Mons. Dražen Kutleša, biskup koadjutor je dekretom broj: 55/2012. od 20. siječnja 2012. povjerio vlč. Vladimiru Briziću službu osobnog tajnika, a dekretom broj 256/2012. od 22. veljače 2012. razriješio je vlč. Josipa Kolegu službe predstojnika Ureda za obitelj Porečke i Pulske biskupije. Isto tako je vlč. Alejandra Castilla dekretom broj: 319/2012. od 1. ožujka 2012. imenovao dekanom Visoke teološke škole Sjemeništa Redemptoris Mater u Puli, a dekretom broj 320/2012. od 1. ožujka 2012. imenovao je o. Krzysytofa Rodaka Predstojnikom Ureda za obitelj Porečke i Pulske biskupije.

KRIZME 2012.

9. IV. Sveti Pavao – Pula	11 – krštenje i krizma za odrasle		
12. IV. Katedrala Pula	19 – krštenje i krizma za odrasle		
15. IV. Bijela nedjelja	Pićan 11		
21. IV. subota	Lanišće 11		Vrsar 17
22. IV. Treća vazmena	Novigrad 11		
28. IV. subota	Fažana 11		Rovinjsko Selo 17
	Žbandaj 11		Sv. Ivan od Št. 17
29. IV. Četvrta vazmena	Roč 9	Buzet 11	Trviž 17
1. V. utorak	Bale 11	(Filipana 11)	Sv. Josip Pula 17
5. V. subota	(Susret hrv. kat. mladeži u Sisku)		
6. V. Peta vazmena	Rovinj 10,30		Žminj 17
12. V. subota	Galižana 11	Kaštel 11	Lovrečica 17
13. V. Šesta vazmena	Pazin 10,30	Višnjan 11	Savudrija 17
19. V. subota	Pula Veli Vrh 11		Gradina 17
20. V. Sedma vazmena	Poreč 11	Vodnjan 11	
26. V. subota	Sv. Ivan Pula 11		Sv. Antun Pula 17
27. V. Duhovi	Sv. Pavao Pula 9,30	Katedrala 11,30	Kaštelir 17
3. VI. Presv. Trojstvo	Umag 11	Marčana 11,30	Stari Pazin 17
7. VI. Tijelovo	Dolenja Vas 9,30	Boljun 11,30	(Katedrala Pula 19)
9. VI. subota	Pomer 10,30	Premantura 12	Valtura 17 Sv. Lucija 17
10. VI. nedjelja	Podlabin 9	Gornji Labin 11	Rabac 17
16. VI. subota	Sv. Ivan i Pavao 11		Paz 17
17. VI. nedjelja	Tar 9,30	Nova Vas Por. 11	
	Medulin 10,30		Krnica 17
22. VI. petak			Pazinski Novaki 17
24. VI. nedjelja	Grimalda 11		Sv. Martin 17
	Gospa od M. 10,30		(Sv. Ivan Pula 19)
29. VI. petak/Sv. Petar i P.	(Marčana 11,30)		Sv. Pavao – Pula 19
30. VI. subota	Buje 11		Loborika 17
1. VII. nedjelja	Grožnjan 11		
3. VII. utorak, sv. Toma			(Katedrala Pula 19)
7. VII. subota			Borut 17
8. VII. nedjelja	Oprtalj 10		Vižinada 17
15. VII. nedjelja	Lindar 11		
22. VII. nedjelja	Plomin 11		(Svetvinčenat zl.m.)
2. VIII. četvrtak/Porcijunkula (Pazin Samostan 11)			
16. VIII. četvrtak sv. Rok			Muntrilj 17

IZ KRONIKE NASTUPA NAŠIH BISKUPA

Biskup mons. I. Milovan je:

Prosinac 2011.

2. i 4.XII. bio na kanonskoj vizitaciji u Raši i Sv. Lovreču Labinskom 3.XII. bio na simpoziju u Barbanu, u organizaciji župe Barban
navečer bio na humanitarnom koncertu u porečkoj «Žatiki» 6.XII. predvodio blagdansko misno slavlje sv. Nikole u Barbanu
popodne primio izaslanstvo Ratne škole «Ban J. Jelačić» iz Zagreba
navečer predvodio sv. misu za pomorce i ribare u porečkoj bazilici 7. i 8.XII. bio na kanonskoj vizitaciji u župama Kršan i Čepić 10.XII. sudjelovao u obredu ređenja novog biskupa koadjutora u Poreču 11 .XII. s kard. M. Ouelletom i pratnjom bio u Svetvinčentu, Vodnjanu i Puli 13.XII. predvodio misu zornicu u Rovinju i dao bisk. priznanje obitelji Teklić 14.XII. služio misu zornicu na Velom Vrh u Puli, i potom u posjetu bolesnom vlč. J. Kalčiću u Sv. Lovreču Pazenatičkom 16.XII. predvodio misu zornicu u porečkoj bazilici
bio u Pazinskom kolegiju na obilježavanju 40. obljetnice Ist. Danice 1972 18. i 20.XII. bio na kanonskoj vizitaciji u Sv. Nedelji, Sv. Martinu i Šumberu. 19.XII. blagoslovio novootvoreni Dom «Vila Maria» u Puli 20.XII. predvodio sv. misu i pogrebne obrede na sprovodu Ruže Jelenić u Zminju 21.XII. predvodio predbožićnu sv. misu u pulskom zatvoru 24.XII. primio na božićno čestitanje gg. I. Jakovčića, E. Stifanića, B. Miletića služio navečer božićnu Misu bdjenja u Gradini predvodio koncelebriranu sv. misu ponoćku u porečkoj bazilici 25.XII. predvodio dnevnu božićnu sv. misu u porečkoj bazilici 26.XII. predvodio sv. misu s blagoslovom djece u Novigradu 28.XII. služio sv. misu u Domu umirovljenika «A. Štiglic» u Puli

Siječanj 2012.

1.1. predvodio blagdansku koncelebriranu misu u porečkoj bazilici
2.1. vodio pogrebne obrede na sprovodu Mate Kolica u Sajinima - Skitači
5.1. primio na razgovor o. Marka Prpu iz HKM u Ljubljani
6.1. predvodio misno slavlje blagdana Bogojavljenja u pulskoj katedrali
8.1. na sv. misama u Fazani uveo u službu novog župnika vlč. I. Jakovljevića
10.1. godišnjicu biskupskog ređenja obilježio misom i klanjanjem u organizaciji Apostolata molitve u Rovinju 15.1. predvodio misno slavlje na Božićnim danima Hrvata katolika u Ljubljani 16.1. u pulskoj bolnici posjetio bolesne svećenike A. Krajcara i Lj. Bilića na Velom Vrh u Puli podijelio sv. potvrdu skupini odraslih 17.1. primio gradonačelnika Pazina g. Krulčića na razgovor 18.1. u Katedrali u Puli predvodio misu na početku Molitvene osmine za jedinstvo 19.1. kod Sv. Franje u Puli na zaključku neokatekumenskih kateheza predao Bibliju
20.1. bio u Labinu na susretu sa svećenicima radi denfiniranja granica između župa
21.1. predvodio blagdansko misno slavlje sv. Agneze u Medulinu
22.1. predvodio blagdansko misno slavlje sv. Vinka u Svetvinčentu
23.1. sudjelovao na izvanrednom zasjedanju HBK u Zagrebu

- 24.1. bio na otvaranju Teološko-pastoralnog tečaja u Zagrebu
- 26.1. posjetio bolesnog svećenika vlč. A. Krajcara u Karojbi
- 27.1. razgovarao o projektu Pasijska baština Istre s voditeljima iz Sv. Petra u Šumi
- 29.1. u Lovrečici uveo u službu novog župnika vlč. Ivu Borića
- 30.1. u Vodnjanu sudjelovao u radu Odbora za čuvanje relikvija u Sv. Antunu u Puli susreo se s franjevačkim vizitatorom o. Tepertom u Poreču predvodio sv. misu za pok. biskupa mons. D. Nežića
- 31.1. u Domu hrvatskih branitelja u Puli sudjelovao na izložbi o Srebrenici

Veljača 2012.

- 1.11. u Pazinskom kolegiju bio na predavljanju Zbornika o prof. B. Fučiću
- 2.II. primio u posjet načelnika Marčane g. M. Kostešića
- 3.II. koncelebrirao i održao homiliju na misnom slavlju sv. Blaža u Vodnjanu
- 5. i 8.II. obavio kanonsku vizitaciju u Plominu, Kožljaku, Sušnjevići
- 6.II. bio na svećeničkoj rekolekciji vodnjanskog dekanata u Krnici i pritom blagoslovio novouređenu i novouseljenu župnu kuću 7.II. sudjelovao na sastanku biskupa Riječke metropolije u Rijeci 9.II. s vlč. M. Korenom posjetio (državni) Obiteljski centar u Puli kod sv. Pavla u Puli krizmao odrasle pripravnike 10.11. u Vodnjanu sudjelovao na sastanku Odbora za simpozij o relikvijama navečer u Skropetima predvodio blagdansko slavlje bi. A. Stepinca 11 .II. uz Dan bolesnika služio sv. misu u Bolnici u Puli i posjetio Odjel kirurgije navečer služio sv. misu kod Sv. Franje u Puli 12. i 14.11. obavio kanonsku vizitaciju u Motovunu i Kaldiru 13.11. u Pazinskom kolegiju sudjelovao na mjesečnom Svećeničkom sastanku 17.11. u župnoj kući u Galižani bio na dogovoru o smještaju gđe F. Kolić 19. i 20. II. bio na kanonskoj vizitaciji u Starom Pazinu i Sv. Luciji Pazinskoj 21 .II. u katedrali u Puli služio sv. misu te u Domu branitelja bio na programu posvećenom ženama - žrtvama domovinskog rata 22.11. predvodio misno slavlje Pepelnice u porečkoj bazilici 23.11. služio sv. misu o blagdanu sv. Polikarpa u Domu sv. Polikarpa u Puli u Pazinu služio sv. misu o 10. obljetnici smrti mons. A. Heka 26. i 27.11. bio na vizitaciji u župi Žminj

IN MEMORIAM

Vlč. Ljubomir Bilić
(22.08.1968. - 05.03.2012.)

Okrijepljen svetim sakramentima nakon kratke i teške bolesti 5. ožujka 2012. blago u Gospodinu preminuo je vlč. Ljubomir Bilić, svećenik Porečke i Pulske biskupije, u 44. godini života i u 10. godini prezbiterata. Nakon sudjelovanja u Domovinskom ratu i sazrijevanja poziva na Neokatekumenskom putu, odlučuje se za ulazak u Biskupijsko misijsko sjemenište *Redemptoris Mater* u Puli gdje je po rukama mons. Ivana Milovana 8. lipnja 2002. zaređen za prezbitera. Cijelo svoje svećeničko poslanje vršio je u Porečkoj i Pulskoj biskupiji služeći dvije godine kao župni vikar u Rovinju, da bi nakon toga bio imenovan župnikom Svetvinčenta gdje je ostao do godine 2011. kada mu je otkrivena zloćudna bolest.

Svoju patnju i tijek bolesti proživljavao je s izuzetnom strpljivošću i velikom ljubavlju prema molitvi i Euharistiji. Bio je iznimno jednostavan čovjek duboke vjere i ljubavi za Krista i Crkvu. U svojoj bolesničkoj sobi u Sjemeništu *Redemptoris Mater* u Puli bio je živo svjedočanstvo Kristovih patnji, kao i veliki znak kako bogoslovima i odgajateljima tako i svojim župljanima i brojnim članovima neokatekumenskih zajednica iz Istre i cijele Hrvatske koji su ga svakodnevno pohodili. Uz svakodnevne svete mise, na kojima je koncelebrirao i propovijedao sa bolesničke postelje, često uz velike bolove, kao i uz molitvu krunice i časoslova bez imalo ljutne ili gorčine živio je predanje u Kristove ruke, znajući da ga čeka posljednji prijelaz k Ocu.

Posebno su se za njega od samog početka bolesti brinule sestre sv. Vinka Paulskog, osobito s. Rozika-Lidija iz obližnjeg samostana, kao i liječnici iz pulske nove bolnice koji su mu pružali svu liječničku podršku i brigu. Posljednje mjesece bolesti uz njega je bila njegova osamdesetogodišnja majka Veronika, dok su se bogoslovi i časne sestre izmjenjivali u molitvi i skrbi za njega. Njegove posljednje riječi navečer na svetoj Misi kratko prije prijelaza u vječnost bile su: »Nije da me nije strah, ali znam da je taj strah u Božjem planu, jer s druge strane sam uvjeren da će mi Gospodin dati ono što mi srce želi. Budite radosni, ali neka vaša radost ne bude umjetna, uskoro će Pasha, najveći blagdan naše vjere«.

Misu zadušnicu i obred ispraćaja u pulskoj katedrali u utorak 6. ožujka predvodio je porečki i pulski biskup mons. Ivan Milovan u zajedništvu sa mons. Draženom Kutlešom, biskupom koadjutorom, mons. Antunom Bogetićem, biskupom u miru i pedesetak svećenika Porečke i Pulske biskupije. Posebno su dirljive bile riječi koje je pokojnom Ljubi uputio rektor pulskog sjemeništa *Redemptoris Mater* vlč. Piergiorgio De Angelis, koji se zahvalio Ljubi na divnom svjedočanstvu vjere i strpljivosti. »Ti si pomogao nama, a ne mi tebi, dragi Ljubo, hvala ti na živom Kristu kojega si donio među nas«, bile su riječi rektora De Angelisa. Dan poslije u srijedu 7. ožujka don Ljubo ispraćen je od svojih najmilijih misom zadušnicom koju je u crkvi Gospe od Otoka u Solinu predvodio mons. Ante Jurić, nadbiskup splitsko - makarski u miru i tridesetak svećenika, dok je sprovodne obrede i posljednji ispraćaj na splitskom groblju Lovrinac predvodio mons. Marin Barišić, splitsko - makarski nadbiskup.

Josip Kolega